

Särskild rapport

De flesta förenklingsåtgärder som införts i Horisont 2020 har gjort livet lättare för stödmottagarna, men det finns fortfarande möjligheter till förbättringar

(i enlighet med artikel 287.4 andra stycket i EUF-fördraget)

EUROPEISKA
REVISIONSRÄTTEN

GRANSKNINGSTEAM

I våra särskilda rapporter redovisar vi resultatet av våra revisioner av EU:s politik och program eller av förvaltningsteman kopplade till specifika budgetområden. För att uppnå så stor effekt som möjligt väljer vi ut och utformar granskningsuppgifterna med hänsyn till riskerna när det gäller resultat eller regelefterlevnad, storleken på de aktuella intäkterna eller kostnaderna, framtida utveckling och politiskt intresse och allmänintresse.

Denna effektivitetsrevision utfördes av revisionsrättens avdelning IV marknadsreglering och en konkurrenskraftig ekonomi, där ledamoten Neven Mates är ordförande. Revisionsarbetet leddes av ledamoten Alex Brenninkmeijer, med stöd av Raphael Debets (kanslichef) och Di Hai (attaché), Paul Stafford (förstechef), Daniela Hristova (uppgiftsansvarig) och Wayne Codd, Juan Antonio Vázquez Rivera och Marco Montorio (revisorer).

Från vänster till höger: Raphael Debets, Di Hai, Wayne Codd, Alex Brenninkmeijer, Paul Stafford, Daniela Hristova, Marco Montorio och Juan Antonio Vázquez Rivera.

INNEHÅLL

	Punkt
Förkortningar och akronymer	
Ordlista	
Sammanfattning	I–XI
Inledning	1–10
Vad är Horisont 2020?	1–4
Bakgrund till EU:s finansiering av forskning och innovation	5–7
Sammanfattning av de senaste förenklingsinitiativen	8–10
Revisionens inriktning och omfattning samt revisionsmetod	11–14
Revisionens inriktning och omfattning	11–12
Revisionsmetod	13–14
Iakttagelser	15–115
Kommissionen utnyttjade sin erfarenhet av att förvalta de föregående programmen för att identifiera områden som krävde förenklingsåtgärder	15–20
De viktigaste ändringarna för att uppnå förenkling var utformning, organisation och stödjande verktyg	21–69
Det gemensamma stödcentrumet är ett viktigt steg mot ett enhetligt genomförande av Horisont 2020	21–29
Stödmottagarna uppskattar kommunikations- och återkopplingskanalerna, men några rapporterar fortfarande fall av inkonsekvent behandling och varierande kvalitet på tjänsterna	30–45
Deltagarportalen förenklar bidragsförvaltningen för stödmottagarna	46–51
Kommissionens vägledning (den kommenterade modellen för bidragsavtal) är omfattande men svår att använda, och de många ändringarna har skapat osäkerhet	52–55
Nya initiativ till förenkling har ännu inte testats och utvärderats fullständigt	56–69
Det går snabbare att få bidrag, men alla möjligheter att minska den administrativa bördan har inte utnyttjats fullt ut	70–96

Avskaffandet av förhandlingsetappen har lett till snabbare handläggningstider för beviljande av stöd	72–75
Ökad användning av tvåstegsförfarandet skulle kunna minska kostnaderna för många sökande vars förslag inte godkänts	76–79
Farhågorna om kvaliteten på bedömningarna och återkopplingen till sökande vars förslag inte blir godkända kvarstår	80–90
Spetskompetensstämpeln har inte motsvarat förväntningarna	91–96
Rapportering och granskning av projektkostnader	97–112
Reglerna för personalkostnader förenklades, men vissa förändringar har skapat svårigheter för stödmottagarna och personalkostnader är fortfarande den främsta stora felkällan	97–105
Revisionsbördan har minskat men stödmottagare behandlas inte enhetligt vid efterhandsrevision som lagts ut på entreprenad	106–112
De små och medelstora företagens deltagande har ökat, men hinder kvarstår	113–115
Slutsatser och rekommendationer	116–129
Organisatoriska förenklingsinsatser	117–121
Inleda projekt	122–126
Rapportering och granskning av projektkostnader	127–128
De små och medelstora företagens deltagande	129

Bilaga – Stödmottagarnas åsikter om riskerna med förenklade kostnadsalternativ

Kommissionens svar

FÖRKORTNINGAR OCH AKRONYMER

Easme	genomförandeorganet för små och medelstora företag
EIT	Europeiska institutet för innovation och teknik
FP7	sjunde ramprogrammet
FP9	nionde ramprogrammet
GD Forskning och innovation	kommissionens generaldirektorat för forskning och innovation
GD Kommunikationsnät, innehåll och teknik	kommissionens generaldirektorat för kommunikationsnät, innehåll och teknik
H2020	Horisont 2020 (åttonde ramprogrammet)
JRC	gemensamma forskningscentrumet
REA	genomförandeorganet för forskning
SMF	små och medelstora företag
SMFI	instrumentet för små och medelstora företag

ORDLISTA

Ansökningsomgång: Förfarande för att inbjuda sökande att lämna projektförslag för att beviljas EU-finansiering. Det finns flera typer av ansökningsomgångar (med särskilda inlämningar eller bedömningssystem): ansökningsförfarande i två steg, ansökningsomgångar med flera brytdatum och inbjudan att lämna förslag.

Deltagarportalen: Deltagarportalen är en internetplattform för elektronisk förvaltning av EU-finansierade forsknings- och innovationsprojekt, som samlar tjänster för att förvalta bidragsförslag och projekt under deras livscykel.

Den fleråriga budgetramen: Flerårig EU-budget, där prioriteringar och parametrar för EU:s utgifter fastställs för en period på fem till sju år.

Det gemensamma stödcentrumet: Ett kommissionsdirektorat där alla stödtjänster för forskning och innovation centraliseras.

Efterhandskontroller: Kontroller efter det att utbetalningen har gjorts.

Enhetsbelopp: en typ av förenklat kostnadsalternativ med förbestämda belopp som återbetalas när på förhand fastställda mål eller delmål uppnås, utan att deltagaren behöver rapportera sina faktiska kostnader.

Europa 2020: En tioårsstrategi som kommissionen lade fram den 3 mars 2010 för att främja EU:s ekonomi (ersätter Lissabonstrategin 2000–2010). Huvudmålet är ”smart och hållbar tillväxt för alla”, med ökad samordning av politiken på nationell nivå och EU-nivå.

Forsknings- och innovationsfamilj: Kommissionens generaldirektorat, genomförandeorgan och gemensamma företag.

FP7: Sjunde ramprogrammet.

Förhandskontroller: Förebyggande kontroller som utförs antingen innan bidragsavtalet undertecknats eller före betalning.

H2020: Åttonde ramprogrammet.

Handläggningstid för beviljande av stöd: den administrativa perioden mellan inlämnande av ett förslag och undertecknande av bidragsavtalet, som utgör den officiella starten för projektet.

Informationsdokument: Europeiska revisionsrättens informationsdokument från mars 2018: *Ett bidrag till förenklingen av EU:s forskningsprogram efter Horisont 2020.*

Innovationsunionen: Ett av de sju flaggskeppsinitiativen i Europa 2020-strategin.

Kaskadfinansiering: En mekanism som Europeiska kommissionen tagit fram, genom vilken bidragsmottagare kan fördela medel i flera led till tredje parter utanför konsortiet.

Kommenterad modell för bidragsavtal: en användarhandbok för sökande och bidragsmottagare där villkoren i den allmänna modellen för bidragsavtal och de olika specifika modellerna för bidragsavtal för Horisont 2020 sammanfattas och förklaras.

Nationell kontaktpunkt: En nationell struktur som en medlemsstat eller ett annat land som deltar i Horisont 2020 har inrättat för att ge sökande skräddarsytt stöd på plats och på deras eget språk.

Projektansvarig: En EU-tjänsteman som ansvarar för att förvalta EU:s intressen i ett projekt och fungerar som den huvudsakliga kontaktpunkten för bidragsmottagarna. Den projektansvariga följer normalt projektet från början till slut, och spelar en central roll i alla relevanta beslut som påverkar projektet (betalningar, ändringar, granskningar osv.).

Ramprogram (FP): Ramprogrammen är EU:s främsta instrument för finansiering av forskning i Europa. De föreslås av Europeiska kommissionen och antas av rådet och Europaparlamentet efter ett medbeslutandeförfarande.

Regler för deltagande: Särskilda finansieringsregler för Horisont 2020, som anges i förordning (EU) nr 1290/2013.

Resultattavlan för Horisont 2020: webbaserad presentation av uppgifter om genomförandet av Horisont 2020, som nås via deltagarportalen.

Små och medelstora företag: företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro och/eller vars balansslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år (enligt definitionen i artikel 2 i bilagan till rekommendation 2003/361/EG).

Stimulanspriser: en typ av förenklat kostnadsalternativ där bidrag ges som belöning i en tävling.

Stödmottagare: Person eller organisation (enskilt eller i grupp) som tilldelas EU-finansiering i form av bidrag.

Sökande: Person eller organisation (enskilt eller i grupp) som ansöker om EU-finansiering.

Teknisk mognadsgrad: Mätsskala som tagits fram av Nasa för att bedöma en viss tekniks mognadsgrad. Mätsskalan används främst för att bedöma individuella tekniska komponenters mognadsgrad att fungera i ett större tekniskt system. På en skala från 1 till 9 motsvarar teknisk mognadsgrad 1 ungefär grundforskning, teknisk mognadsgrad 2–4 tillämpad forskning, teknisk mognadsgrad 5–6 tillämpad forskning/utveckling, teknisk mognadsgrad 7–8 demonstration och teknisk mognadsgrad 9 fullskaligt införande.

Tjänsten för upplysningar på forskningsområdet: En webbaserad tjänst som kommissionen tillhandahåller för att besvara frågor från sökande och bidragsmottagare om europeisk forskning i allmänhet och processen för validering av rättsliga enheter.

SAMMANFATTNING

- I. Horisont 2020 är unionens åttonde ramprogram för forskning och innovation. Med en budget på 76,4 miljarder euro för perioden 2014–2020 är Horisont 2020 världens största offentliga forsknings- och innovationsprogram.
- II. Horisont 2020 påverkar många av EU:s politikområden och förvaltas av flera av kommissionens generaldirektorat, vilket gör det ännu mer komplext. I Horisont 2020 har kommissionen förenklat sina regler och förfaranden, förkortat handläggningstiden för beviljande av stöd, rationaliserat it-systemen, minskat antalet finansieringsordningar och gett stödmottagarna tydligare vägledning och ökad rättssäkerhet.
- III. Vi bedömde huruvida kommissionens förenklingsåtgärder hade minskat stödmottagarnas administrativa börda. Vi undersökte om åtgärderna hade utformats på grundval av tidigare utvärderingar och återkoppling från intressenter. Vi skickade ut en enkät till mottagare av Horisont 2020-bidrag för att bedöma hur de uppfattar åtgärdernas positiva och negativa inverkan för att minska deras administrativa börda.
- IV. Vi fann att de flesta av kommissionens förenklingsåtgärder var ändamålsenliga och minskade den administrativa bördan för mottagare av stöd från Horisont 2020. Alla åtgärder gav dock inte önskat resultat, och det finns fortfarande möjligheter till förbättringar. Stabila regler är också viktigt. Stödmottagarna kan anpassa sig till komplexitet, men frekventa ändringar av vägledningen kan ge upphov till förvirring och osäkerhet.
- V. Vi fann att kommissionen utnyttjade sin erfarenhet av att förvalta de föregående ramprogrammen för att identifiera områden som behövde förenklas. Nya organisatoriska och övergripande strukturer, särskilt inrättandet av det gemensamma stödcentrumet, bidrog starkt till förenkling. Detta ledde till ett mer konsekvent genomförande av programmet.
- VI. Den webbaserade tjänsten för upplysningar på forskningsområdet, som ger råd och stöd till sökande och deltagare, integrerades inte i det gemensamma stödcentrumet. Även om tjänsten för upplysningar på forskningsområdet har förbättrats sedan sjunde ramprogrammet finns det andra kanaler som besvarar frågor, vilket innebär att en

konsekvent behandling av ärenden inte är garanterad. De nationella kontaktpunkternas stöd och vägledning varierar också.

VII. Stödverktyg, såsom deltagarportalen, förbättrades. Införandet av elektroniska underskrifter ledde till förenklingar i bidragsbeviljandet och förvaltningen för sökande och stödmottagare. Vissa tekniska förbättringar krävs dock fortfarande. Även om bidragshandledningen ger omfattande och detaljerad information, är den svår att navigera i, särskilt för oerfarna stödmottagare.

VIII. Handläggningstiden för beviljande av stöd, från ansökan till undertecknande av bidragsavtalet, har förkortats betydligt tack vare elektronisk handläggning och att förhandlingsetappen har slopats, men alla möjligheter att minska den administrativa bördan har inte utnyttjats fullt ut. Förfarandet för bedömning i två steg tillämpas endast på en bråkdel av ansökningsomgångarna. Detta påverkar särskilt sökande som inte godkänns. Spetskompetensstämpeln, som syftar till att hjälpa de bästa av de ej godkända förslagen att hitta finansiering på annat håll, har ännu inte varit ändamålsenlig.

IX. Försöken att förenkla reglerna för personalkostnader har inte gett avsedda resultat och reglerna är fortfarande komplexa för stödmottagarna, vilket leder till fel i kostnadsdeklarationerna. Nya metoder som införts gav vissa negativa sidoeffekter, och senare justeringar har orsakat viss förvirring och rättsosäkerhet. Ökad användning av traditionella kostnadsredovisningsmetoder, särskilt för personalkostnader, kan minska den administrativa bördan. Nya förenklade kostnadsalternativ, såsom enhetsbelopp och stimulanspriser, kan bidra till att minska den administrativa bördan, men har ännu inte testats tillräckligt av kommissionen.

X. Inrättandet av en gemensam revisionstjänst och införandet av en ny revisionsstrategi har minskat revisionsbördan jämfört med sjunde ramprogrammet, men varierande kvalitet på revision som lagts ut på entreprenad kan leda till frustration och förvirring för bidragsmottagare.

XI. Vi rekommenderar att kommissionen

a) kommunicerar bättre med sökande och stödmottagare,

- b) utökar testningen av enhetsbelopp,
- c) prövar att i större utsträckning använda tvåstegsförfarandet vid bedömningar av förslag,
- d) omprövar ersättningsvillkoren för expertbedömare,
- e) breddar erkännandet av spetskompetensstämpeln,
- f) säkerställer att reglerna och vägledningen för deltagare är stabila,
- g) förbättrar kvaliteten på revision som lagts ut på entreprenad,
- h) ytterligare förenklar verktygen och vägledningen för små och medelstora företag.

INLEDNING

Vad är Horisont 2020?

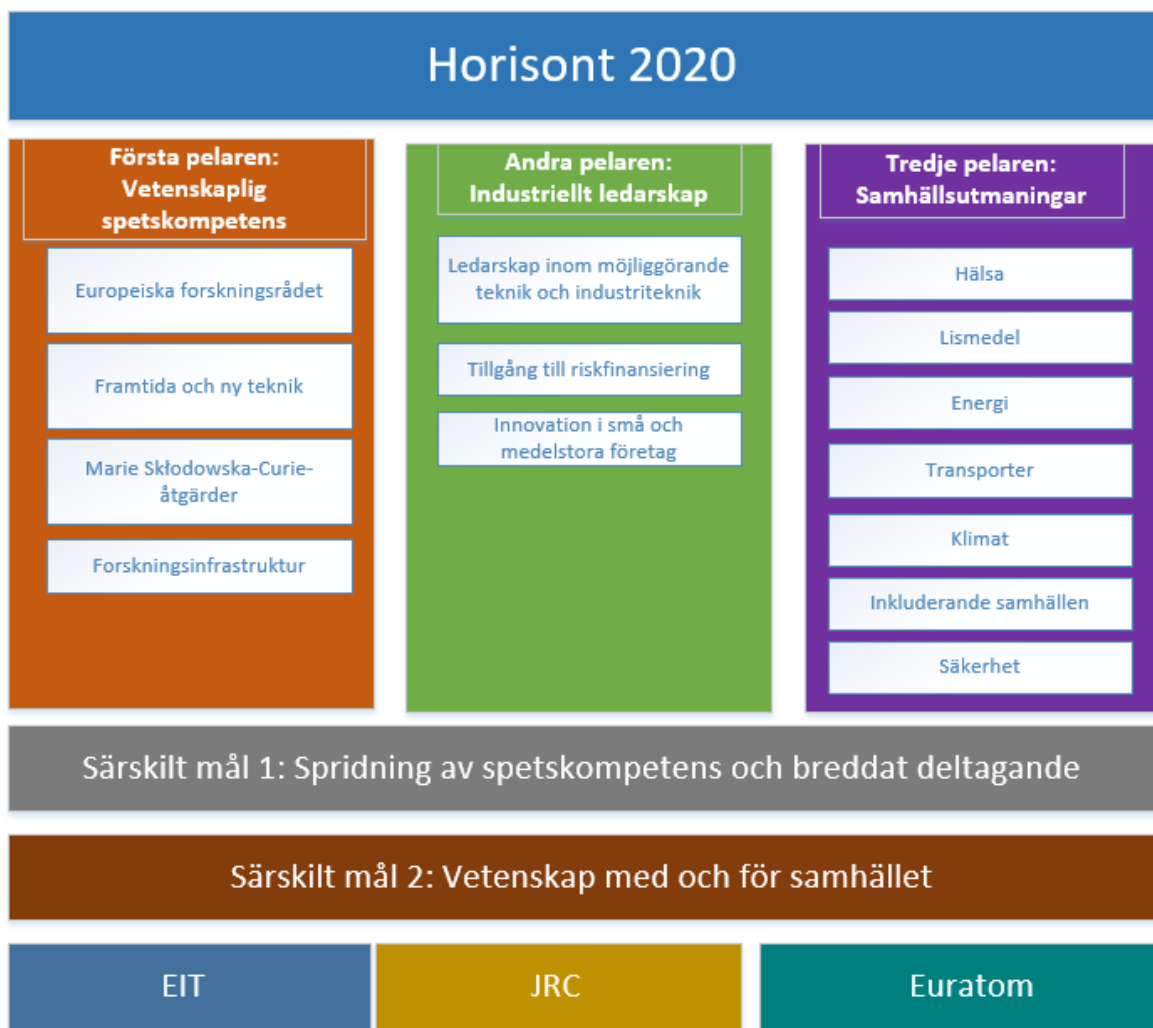
1. Horisont 2020 är unionens åttonde ramprogram för forskning och innovation. Med en budget på 76,4 miljarder euro¹ för perioden 2014–2020 är Horisont 2020 världens största offentliga forsknings- och innovationsprogram.
2. Horisont 2020 härrör från prioriteringarna i Europa 2020-strategin. Det är uppbyggt kring tre stora pelare och två särskilda mål, som täcker en lång rad olika områden (se **figur 1**). Horisont 2020 finansierar forskare, forskningsinstitut, universitet, privata företag (både stora företag och små och medelstora företag) och offentliga organ, antingen enskilt eller i konsortier, som arbetar med forskningssamverkansprojekt.
3. Programmet inriktas särskilt på små och medelstora företag. Kommissionen inriktar sig på små och medelstora företags deltagande, både i samverkansprojekt och genom det nya instrumentet för små och medelstora företag, som har utformats särskilt för mycket innovativa mindre företag.
4. Forskningens och innovationens gränsöverskridande karaktär och dess inverkan på många av EU:s politikområden formar det sätt som Horisont 2020 förvaltas på. Kommissionens generaldirektorat för forskning och innovation (GD Forskning och innovation) förvaltar programmet tillsammans med åtta andra generaldirektorat². Fler än ett

¹ Uppdaterad budget för Horisont 2020 efter inrättandet av Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi) och inklusive Euratoms forsknings- och utbildningsprogram.

² GD Forskning och innovation, GD Kommunikationsnät, innehåll och teknik, GD Inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag, GD Utbildning, ungdom, idrott och kultur, GD Jordbruk och landsbygdsutveckling, GD Transport och rörlighet, GD Migration och inrikes frågor, GD Energi och gemensamma forskningscentrumet.

generaldirektorat kan ansvara för olika delar av budgeten. Sammanlagt genomförs Horisont 2020-budgeten av 22 olika organ³.

Figur 1 – Struktur för Horisont 2020

Källa: Europeiska revisionsrätten.

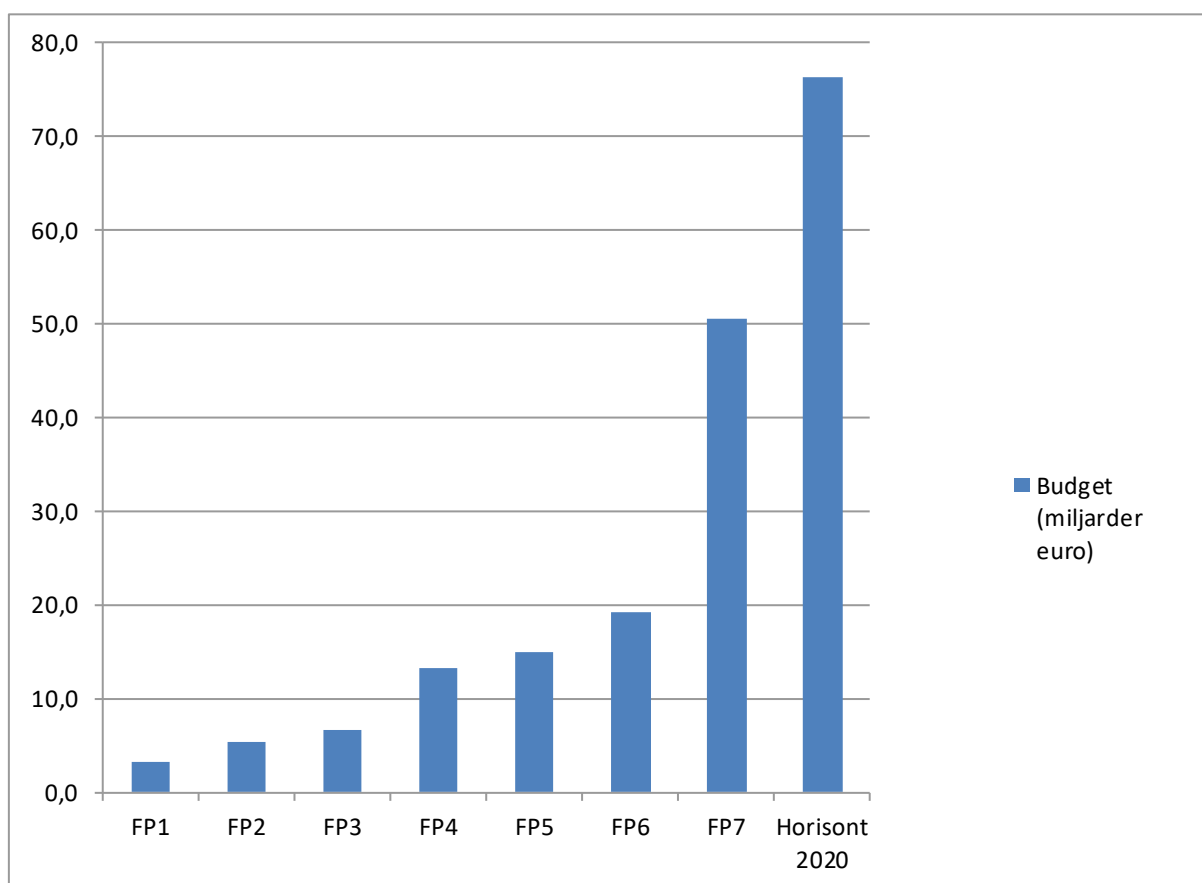
³ Kommissionens genomförandeorgan, partnerskap mellan offentliga aktörer – EU och medlemsstaterna, offentlig-privata partnerskap med näringslivet, Europeiska investeringsbanken och Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT).

Bakgrund till EU:s finansiering av forskning och innovation

5. Den europeiska finansieringen av forskningsverksamheter inleddes enligt gemenskapens första fördrag och utvidgades 1983 i och med inrättandet av gemenskapens första ramprogram för forskning.

6. Sedan dess har successiva ramprogram blivit en viktig del av forskningssamarbetet i Europa, och har gradvis ökat i storlek, omfattning och ambitionsnivå. **Figur 2** visar hur den europeiska forskningsfinansieringen har utvecklats sedan det första programmet.

Figur 2 – Utveckling av forskningsfinansieringen 1984–2020

Källa: Europeiska revisionsrätten.

7. Som det åttonde programmet är Horisont 2020 ett viktigt genomförandeverktyg för innovationsunionen, ett av de sju flaggskeppsinitiativen i Europa 2020-strategin⁴.

⁴ <http://ec.europa.eu/research/innovation-union/index.cfm>

Horisont 2020 kombinerar all forsknings- och innovationsfinansiering som tidigare tillhandahållits via sjunde ramprogrammet, den innovationsrelaterade verksamheten i ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation samt Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT).

Sammanfattning av de senaste förenklingsinitiativen

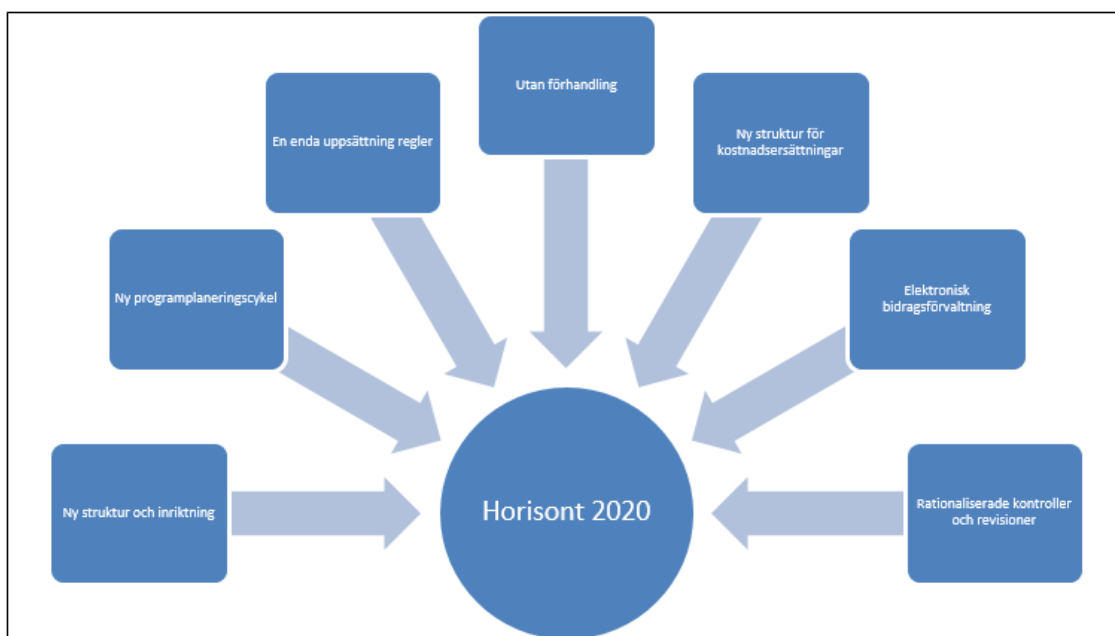
8. Förenkling av EU:s finansiering av forskning och innovation har stått på dagordningen i många år, med krav från näringslivet, den akademiska världen och forskare i Europa på förenklade administrativa regler, bättre kommunikation med kommissionen, rättssäkerhet och konsekvens. Kommissionen har kritiserats för sin otydliga vägledning till stödmottagare, de långa handläggningstiderna för beviljande av stöd, komplexa finansieringsregler och ineffektiva förfaranden för bidragsförvaltning.

9. Förenkling är därför ett centralt mål för Horisont 2020⁵. Kommissionen föreslog ändringar för att förenkla reglerna för EU:s finansiering av forskning och innovation.

10. Till dessa ändringar hörde följande: att inrätta en enda uppsättning regler, harmonisera bidragsförvaltningsprocesserna och rationalisera de stödjande it-systemen, minska antalet program, göra reglerna mer konsekventa och tydliga, fastställa tydligare prioriterade mål och indikatorer, införa mer konsekventa regler för kostnadernas stödberättigande, förenkla bidragsformerna och förkorta handläggningstiderna för beviljande av stöd och betalning (se **figur 3**).

⁵ Se skäl 20 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 1291/2013 av den 11 december 2013 om inrättande av Horisont 2020 – ramprogrammet för forskning och innovation (2014–2020) (EUT L 347, 20.12.2013, s. 104).

Figur 3 – De viktigaste förenklingsåtgärderna för Horisont 2020

Källa: Europeiska revisionsrätten.

REVISIONENS INRIKTNING OCH OMFATTNING SAMT REVISIONSMETOD

Revisionens inriktning och omfattning

11. Denna särskilda rapport är den senaste i en serie publikationer från Europeiska revisionsrätten om ramprogrammet för forskning och innovation. Revisionsrätten har bland annat gett ut det framåtblickande informationsdokumentet *Ett bidrag till förenklingen av EU:s forskningsprogram efter Horisont 2020*, som offentliggjordes i mars 2018. Revisionsrätten beslutade att genomföra denna revision i god tid före utarbetandet av nästa ramprogram för forskning och innovation.

12. För vår revision ställde vi följande fråga: "Har de åtgärder som kommissionen vidtagit för att förenkla Horisont 2020 varit ändamålsenliga för att minska stödmottagarnas administrativa börda?" För att besvara denna fråga undersökte vi huruvida kommissionen hade utformat sina åtgärder på grundval av tidigare utvärderingar och återkoppling från intressenter. Vi skickade ut en enkät till Horisont 2020-programmens stödmottagare för att bedöma de positiva och negativa effekterna av dessa åtgärder.

Revisionsmetod

13. Vi granskade information från en mångfald olika källor:

- a) Vi granskade och analyserade rättsliga grunder, riktlinjer, utvärderings- och övervakningsrapporter, ståndpunktsdokument och annan dokumentation om förenkling.
- b) Vi diskuterade förenklingsåtgärderna med kommissionens berörda avdelningar⁶ och företrädare för tre paraplyorganisationer⁷ och deltog även i ett möte för de nationella kontaktpunkterna och i ett intressentmöte som anordnades av det gemensamma stödcentrumet.

14. I februari 2018 skickade vi ut en webbaserad enkät till 32 918 kontakter från 20 797 organisationer som beviljats finansiering från Horisont 2020. Enkäten omfattade perioden från programstarten 2014 till januari 2018 och innehöll 59 frågor. Vi bad om bidragsmottagarnas åsikter om förenklingsåtgärdernas ändamålsenlighet, i relevanta fall även vad de ansåg om programmet jämfört med sjunde ramprogrammet. Vi fick 3 598 svar. I syfte att få in mer detaljerad information för att stödja enkätresultaten höll vi möten med åtta slutliga stödmottagare (två SMF, två universitet, ett stort privat företag och tre forsknings- och teknikorganisationer).

IAKTTAGELSER

Kommissionen utnyttjade sin erfarenhet av att förvalta de föregående programmen för att identifiera områden som krävde förenklingsåtgärder

15. När ett nytt ramprogram tas fram är det viktigt att det görs en grundlig analys och utvärdering av de föregående programmen. Kommissionen bör utvärdera huruvida de

⁶ GD Forskning och innovation, GD Kommunikationsnät, innehåll och teknik och genomförandeorganet för forskning.

⁷ Earto (europeiska sammanslutningen av forsknings- och teknikorganisationer), UEAPME (europeiska sammanslutningen för hantverksföretag och små och medelstora företag) och EUA (European University Association).

politiska åtgärderna och utgifterna är ändamålsenliga och om de har lett till de önskade förändringarna för europeiska företag och medborgare. Resultatet av en sådan utvärdering bör hjälpa kommissionen att avgöra om EU:s åtgärder kan fortsätta som tidigare eller om det krävs förändringar.

16. Enligt den rättsliga grunden för sjunde ramprogrammet skulle kommissionen kontinuerligt och systematiskt övervaka genomförandet av programmet⁸. Vi fann att kommissionen utarbetade årliga övervakningsrapporter under genomförandet av sjunde ramprogrammet, där den regelbundet och i detalj analyserade deltagandemönster, genomförandeproblem och situationen när det gällde förenklingsprocessen.

17. Enligt det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning⁹ inhämtade kommissionen även synpunkter från viktiga intressenter via en rad olika samrådskanaler (se [ruta 1](#)).

18. Kommissionen sammanfattade intressenternas bidrag i ett omfattande offentligt samråd om sin grönbok om ett gemensamt strategiskt ramverk för EU:s finansiering av forskning och innovation. I grönboken fastställs förenkling som en topprioritering för att se till att EU:s finansiering av forskning och innovation ger bättre resultat och blir attraktivare för deltagarna¹⁰.

19. I den konsekvensbedömning som åtföljer lagstiftningsförslagen om Horisont 2020¹¹ konstaterar kommissionen att det finns ett behov av ytterligare förenklingar av finansieringen av forskning och innovation. Den fastställer även särskilda och operativa mål

⁸ Artikel 7 i Europaparlamentets och rådets beslut nr 1982/2006/EG av den 18 december 2006 om Europeiska gemenskapens sjunde ramprogram för verksamhet inom området forskning, teknisk utveckling och demonstration (2007–2013) (EUT L 412, 30.12.2006, s. 1).

⁹ 2003/C 321/01, i kraft till den 12 april 2016, då det ersattes av [32016Q0512\(01\)](#) (EUT L 123, 12.5.2016).

¹⁰ Europeiska kommissionens grönbok om ett gemensamt strategiskt ramverk för EU:s finansiering av forskning och innovation, juni 2011.

¹¹ SEC(2011) 1427 final, 30.11.2011.

för nästa programperiod, analyserar fyra politiska alternativ och kommer till slutsatsen att Horisont 2020 är det bästa alternativet för att nå de uppställda målen.

20. Vi drar slutsatsen att de förenklingsåtgärder som kommissionen har vidtagit i Horisont 2020 är resultatet av en analys av de föregående ramprogrammen, och då särskilt sjunde ramprogrammet, som är det närmast föregående programmet

Ruta 1 –Samråd med intressenter och berörda aktörer inför utarbetandet av Horisont 2020

- Efterhandsutvärdering av sjätte ramprogrammet, februari 2009.
- Halvtidsöversyn av sjunde ramprogrammet, november 2010.
- Offentligt samråd om grönboken där det gemensamma strategiska ramverket för EU:s finansiering av forskning och innovation beskrivs, från juni 2011.
- Offentligt samråd om efterföljaren till ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation, november 2011.
- Ramprogrammet för forskning och innovation: halvtidsutvärdering och slutlig utvärdering, förhandsutvärderingar och konsekvensbedömningar av stödprogrammet för informations- och kommunikationsteknik (IKT-PSP), programmet "Intelligent energi – Europa" och innovationsrelaterade delar av programmet för entreprenörskap och innovation.
- Stora konferenser för intressenter om efterträdaren till ramprogrammet för forskning och innovation (januari 2011) och den gemensamma strategiska ramen (juni 2011).
- Expertpaneler och intressentkonferenser om Europeiska forskningsrådet, Marie Curie, EIT och så vidare.
- EU-ordförandeskap: Konferens i Lund om framtiden för EU:s forskning (Sverige, juli 2009), konferens om halvtidsutvärderingen av sjunde ramprogrammet (Ungern, februari 2011).
- Ett stort antal ståndpunktsdokument om EU:s framtida finansiering av forskning och innovation, som lades fram under utarbetandet av EU-budgeten.
- Tematiska samråd med berörda parter: IKT, transporter, hälsa, bioteknik och rymden.
- Diskussioner med företrädare för nationella förvaltningar (möte i de gemensamma förvaltningskommittéerna för ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation och möten i förvaltningskommittén för det europeiska innovationspartnerskapet).

Källa: Europeiska kommissionen.

De viktigaste ändringarna för att uppnå förenkling var utformning, organisation och stödjande verktyg

Det gemensamma stödcentrumet är ett viktigt steg mot ett enhetligt genomförande av Horisont 2020

21. Programförvaltning definieras som centraliserad och samordnad förvaltning av ett program för att uppnå programmets strategiska mål och fördelar¹². Delade tjänster är ett sätt att åstadkomma en centraliserad och samordnad förvaltning.

22. I vår särskilda rapport om sjunde ramprogrammet¹³ kritiserade vi kommissionens förvaltning och fann att Clearingkommittén för forskning, som inrättats av de förvaltande generaldirektoraten för att förbättra rättssäkerheten och säkerställa lika behandling av stödmottagare, inte identifierade alla divergerande förfaranden vid genomförandet av sjunde ramprogrammet.

23. Kommissionen rationaliserade förvaltningsstrategin för Horisont 2020 genom att inrätta ett nytt direktorat 2014, det gemensamma stödcentrumet. Genom att centralisera övergripande stödtjänster inom forskning och innovation säkerställer det gemensamma stödcentrumet att alla organ som ingår i forsknings- och innovationsfamiljen (kommissionens generaldirektorat, genomförandeorgan och gemensamma företag) tillämpar lagstiftningen om Horisont 2020 på ett enhetligt sätt.

24. Det gemensamma stödcentrumets uppgifter beskrivs i ***figur 4***.

¹² Project management Institute, *A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK Guide)* (guide till den samlade kunskapen om projektförvaltning), fjärde utgåvan.

¹³ Särskild rapport nr 2/2013 *Har kommissionen säkerställt ett effektivt genomförande av sjunde ramprogrammet för forskning?*

Figur 4 – Det gemensamma stödcentrumets uppgifter

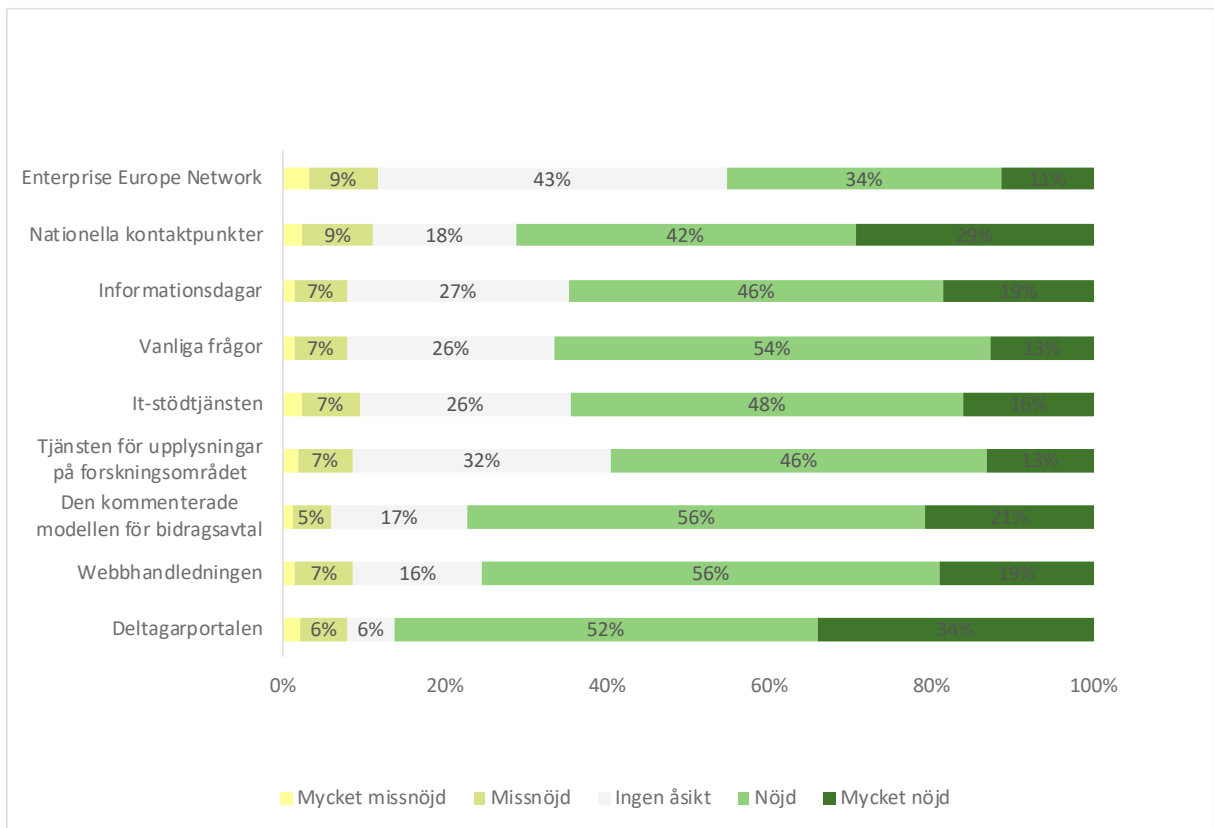

Källa: Europeiska revisionsrätten.

25. Kommissionen införde ett antal olika verktyg för att underlätta deltagandet i Horisont 2020, öka medvetenheten och se till att dess regler genomförs på ett mer konsekvent sätt. En del av verktygen, såsom deltagarportalen, den kommenterade modellen för bidragsavtal, webbhandledningen för deltagare i Horisont 2020 och vanliga frågor och svar, har det gemensamma stödcentrumet ansvar för, medan medlemsstaterna ansvarar för att utse andra verktyg, såsom de nationella kontaktpunkterna. Tjänsten för upplysningar på forskningsområdet och it-stödtjänsten drivs i första hand av Genomförandeorganet för forskning (REA) respektive GD Informationsteknik. Det gemensamma stödcentrumet tillhandahåller endast stödtjänster på sekundärnivå för de objekt som det ansvarar för.

26. Vi frågade de stödmottagare som deltog i vår enkät om de var nöjda med stödverktögen. Respondenterna var i allmänhet mycket nöjda: 45 % ansåg att Enterprise Europe Network var ändamålsenligt, och siffran var 86 % för deltagarportalen (se [figur 5](#)).

Figur 5 – Respondenternas tillfredsställelse med stödverktögen

Källa: Europeiska revisionsrättens enkät, mars 2018.

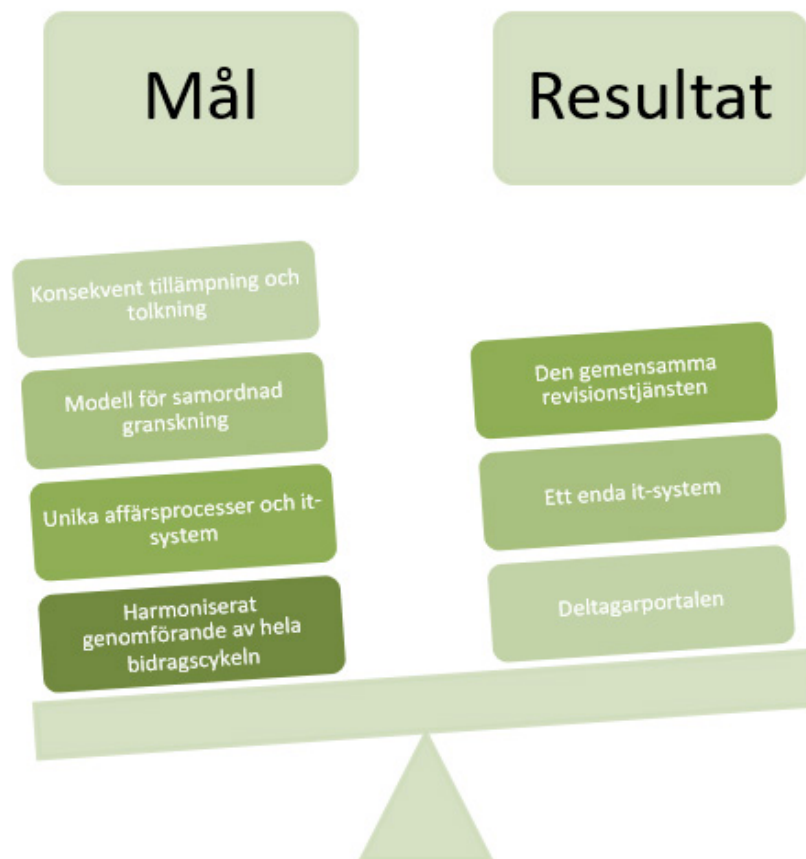
27. Det gemensamma stödcentrumet inledde sin verksamhet med tydliga mål (se [figur 6](#))¹⁴. Sedan stödcentrumet inrättades 2014 har det gjort stora ansträngningar för att förbättra deltagarportalen och har ofta uppdaterat och utökat den kommenterade modellen för bidragsavtal. En juridisk och finansiell stödtjänst kan nu besvara frågor från stödmottagarna (via tjänsten för upplysningar på forskningsområdet) och andra kommissionsavdelningar. Ett

¹⁴ *Commission Decision C(2014) 2656 final on the operating rules for the Common Support Centre for Horizon 2020, the Framework Programme for Research and Innovation (2014–2020)*(kommissionens beslut C(2014) 2656 final om verksamhetsregler för det gemensamma stödcentrumet för Horisont 2020, ramprogrammet för forskning och innovation (2014–2020)).

annat steg mot förenkling var antagandet av den gemensamma revisionsstrategin och en gemensam strategi för förhandskontroller

28. En av de viktigaste förenklingarna i Horisont 2020 var införandet av ett elektroniskt arbetsflöde för bidragsförvaltning. Ett annat positivt inslag, som särskilt uppskattades av de nationella kontaktpunkterna, var anordnandet av kampanjturnéer i medlemsstaterna, en idé som hämtats från sjunde ramprogrammet, där det gemensamma stödcentrumet informerar stödmottagare, nationella kontaktpunkter och attesterande revisorer om olika juridiska och finansiella frågor.

Figur 6 – Det gemensamma stödcentrumet: hur har målen uppnåtts?

Källa: Europeiska revisionsrätten.

29. Det gemensamma stödcentrumet ledde således förenklingsprocessen. Inom sina ansvarsområden har det gemensamma stödcentrumet harmoniserat deltagarreglerna, tagit fram en ny revisionsstrategi och förbättrat it-verktygen för förvaltning av och rapportering om bidrag. Stödcentrumet kontrollerar dock inte alla stödtjänster, vilket leder till en risk för

inkonsekvent rådgivning till stödmottagarna och inkonsekventa tolkningar. Denna fråga diskuteras nedan med avseende på två kommunikationsverktyg.

Stödmottagarna uppskattar kommunikations- och återkopplingskanalerna, men några rapporterar fortfarande fall av inkonsekvent behandling och varierande kvalitet på tjänsterna

30. Effektiv kommunikation och fungerande återkopplingssystem är nödvändiga förutsättningar för en konsekvent tillämpning av deltagarreglerna och en konsekvent behandling av stödmottagarna. Bristande kommunikation kan påverka projekten negativt. Det gemensamma stödcentrumet har flera kanaler, som beskrivs nedan, för att kommunicera med och få in återkoppling från stödmottagarna om hur ramprogrammet fungerar och genomförs.

Tjänsten för upplysningar på forskningsområdet

31. Kommissionen införde tjänsten för upplysningar på forskningsområdet under sjunde ramprogrammet för att underlätta kommunikation med och en effektiv återkoppling från mottagare av forsknings- och innovationsmedel. Tjänsten för upplysningar på forskningsområdet ersatte ett system med 60 funktionsbrevlådor och nås från deltagarportalen, men även via andra kanaler, till exempel webbplatsen Horizon 2020 Europa. Verkyget fungerar som en stödtjänst, där framtida och nuvarande mottagare av stöd från Horisont 2020 kan söka metodmässigt, tekniskt och juridiskt stöd under projektens livscykel.

32. Tjänsten för upplysningar på forskningsområdet förvaltas för närvarande av genomförandeorganet för forskning. En del av tjänsterna utförs av Europa direkt-kontoret¹⁵. Europa direkt täcker in ett bredare område och besvarar frågor om många olika EU-politikområden, inte bara Horisont 2020.

¹⁵ Enligt ett avtal med GD Kommunikation.

33. Kontoret besvarar frågor genom att använda information från allmänt tillgängliga källor. Mer komplicerade frågor besvaras med input från de relevanta kommissionsavdelningarna.

34. I vår enkät bad vi stödmottagarna att utvärdera kvaliteten hos tjänsten för upplysningar på forskningsområdet. Mer än hälften av de respondenter som hade en åsikt om detta ansåg att tjänsten för upplysningar på forskningsområdet generellt sett är ett användbart och ändamålsenligt verktyg.

35. I detta sammanhang lyfte respondenterna fram två huvudfrågor: dels svarstiderna för stödmottagarna, dels svarens allmänna karaktär (en del svar tas direkt från kommissionens vägledning).

36. Vi fann att tjänsten för upplysningar på forskningsområdet har en decentraliserad struktur trots det gemensamma stödcentrumets allmänna mål att centralisera gemensamma tjänster. I praktiken stöds tjänsten för upplysningar på forskningsområdet av 36 olika stödtjänster som drivs av flera olika generaldirektorat och genomförandeorgan. Frågor som inte kan besvaras av den externa uppdragstagaren (56 % under 2017) vidarebefordras till REA-teamet eller direkt till en av de 36 stödtjänsterna. Varje månad kontrollerar REA-teamet på tre personer alla svar som lämnas av den externa uppdragstagaren och de decentraliserade stödtjänsterna, både när det gäller kvalitet och kategorisering.

37. Förutom den tjänst som tillhandahålls av tjänsten för upplysningar på forskningsområdet fann vi även att vissa genomförandeorgan (t.ex. Easme) använder andra funktionsbrevlådor. Andra avdelningar (t.ex. GD Kommunikationsnät, innehåll och teknik), svarar via sociala medier. I sådana fall är det svårt för både genomförandeorganet och det gemensamma stödcentrumet att ha någon kontroll över svaren.

38. Vi använde enkäten för att fråga stödmottagare som hade deltagit i fler än ett Horisont 2020-projekt om identiska eller liknande situationer hade behandlats på olika sätt. Av respondenterna svarade 36 % att det hade hänt dem. De vanligaste inkonsekvenserna rörde tolkningen av finansiella regler (20 %), rapporteringskrav (18 %) och projektutvärderingar (17 %).

39. Kommissionen inrättade ett särskilt internt verktyg för tjänsten för upplysningar på forskningsområdet för att hantera meddelanden om eventuella inkonsekvenser. Vi fann dock att 82 % av de respondenter som hade stött på fall av inkonsekvent behandling inte kände till denna enhet. Det leder till att kommissionen sällan informeras om inkonsekvenser och inte alltid kan vidta lämpliga åtgärder för att komma till rätta med sådana problem.

40. Även om tjänsten för upplysningar på forskningsområdet förbättrades under programplaneringen för Horisont 2020 innebär de alternativa kanalerna för utbyte av frågor och svar att konsekventa svar fortfarande inte kan garanteras.

Nationella kontaktpunkter

41. Nätverket av nationella kontaktpunkter är en viktig länk mellan kommissionen och stödmottagarna. Kommissionen anser att nätverket är den huvudsakliga strukturen för att förse potentiella deltagare med praktisk information och hjälp¹⁶. Genom nätverket kan kommissionen även få in återkoppling från stödmottagarna. De nationella kontaktpunkterna är särskilt användbara för små och medelstora företag och nya stödmottagare i programmet, eftersom deras relativa brist på erfarenhet kan leda till att deras ansökningar kanske inte godtas.

42. För att säkerställa konsekvens i det stöd som de nationella kontaktpunkterna erbjuder sökande och mottagare av forskningsfinansiering tog kommissionen 2013 fram ett dokument om minimistandarder och vägledande principer för nationella kontaktpunkter¹⁷. Dokumentet fungerar som en gemensam referens för alla deltagande länder och fastställer de nationella kontaktpunkternas viktigaste funktioner och mekanismerna för samarbete mellan dem och kommissionen.

43. Medlemsstaterna och de associerade länderna utser nationella kontaktpunkter. De nationella kontaktpunkterna står inte under kommissionens direkta ansvar, men de

¹⁶ http://ec.europa.eu/research/participants/data/support/20131125_NCP%20Minimum%20standards.pdf

¹⁷ http://ec.europa.eu/research/participants/data/support/20131125_NCP%20Minimum%20standards.pdf

generaldirektorat vid kommissionen som ansvarar för de olika delarna av programmet anordnar möten med dem för att diskutera policyutveckling, formella aspekter och innehållet i ansökningsomgångar. Det gemensamma stödcentrumet anordnar dessutom möten med nationella kontaktpunkter med ansvar för juridiska och finansiella frågor för att redogöra för den senaste utvecklingen.

44. I vår enkät frågade vi stödmottagarna om deras erfarenhet av de nationella kontaktpunkterna. Åsikterna om de nationella kontaktpunkternas arbete var generellt sett positiva (71 % av respondenterna ansåg att kontaktpunkternas stöd var ändamålsenligt), men graden av uppskattning varierade mellan länderna. Antalet respondenter som var missnöjda med kvaliteten på de nationella kontaktpunkternas tjänster varierade mellan 4 och 25 % i olika medlemsstater. De flesta negativa kommentarerna handlade om hur pass kompetenta och tillgängliga de var.

45. Även om stödmottagarna generellt sett är nöjda med de nationella kontaktpunkterna drar vi slutsatsen att det finns betydande skillnader mellan de deltagande länderna när det gäller det tekniska stöd och den vägledning som de tillhandahåller, vilket gör nätverket mindre användbart för stödmottagarna.

Deltagarportalen förenklar bidragsförvaltningen för stödmottagarna

46. Deltagarportalen är det viktigaste gränssnittet mellan kommissionen och mottagare av forsknings- och innovationsfinansiering. Syftet med portalen är underlätta ansökningsprocessen och förvaltningen för sökande och stödmottagare. Den utgör en inkörsport till de olika systemen (verktyget för inlämning av förslag, projektledningsverktyget och meddelandesystemet) för att underlätta intressenternas deltagande, och är således tänkt att fungera som en gemensam kontaktpunkt för en effektiv och papperslös bidragsförvaltning.

47. Kommissionen lanserade den första versionen av deltagarportalen under sjunde ramprogrammet. Vid den tidpunkten hade dock stödmottagarna endast tillgång till ett begränsat antal tjänster.

48. Sedan Horisont 2020 inleddes har det gemensamma stödcentrumet infört nya verktyg och funktioner som har förbättrat kvaliteten på portalens tjänster. Det handlar bland annat om en ”partnersöktjänst” (för att hitta samarbetspartner för framtida projekt), möjligheten att fylla i formulären på alla webbläsare och en plattform som är HTML5-kompatibel.

49. Mer än 85 % av respondenterna i vår enkät var nöjda med portalen och värdesatte det gemensamma stödcentrumets insatser för att förbättra portalens funktioner. Den nuvarande portalen är betydligt mer tillgänglig jämfört med sjunde ramprogrammet, då varje verktyg krävde separat åtkomst och inloggning. Portalen har blivit en gemensam referenspunkt för ett stort antal olika tjänster. Stödmottagarna berömde också införandet av en e-signaturfunktion, som avsevärt har minskat den administrativa bördan i Horisont 2020.

50. Vi fann dock att en del stödmottagare hade haft problem med att systemet blev långsamt och med navigeringen mellan förvirrande eller alltför många skärmfönster, fönstermenyer och så vidare. Dessa stödmottagare uppgav att sådana problem orsakade merarbete och tog tid att lösa.

51. Nykomlingar i EU:s finansieringsordningar, särskilt små och medelstora företag, tyckte dessutom att kommissionens it-verktyg var komplexa, vilket skapade problem för dem. Vid ett av våra besök hos bidragsmottagarna, i det här fallet ett SMF, uppgav de till exempel att de haft problem med portalen och var tvungna att anlita en extern konsult för att lägga in all nödvändig information och dokumentation i verktyget.

Kommissionens vägledning (den kommenterade modellen för bidragsavtal) är omfattande men svår att använda, och de många ändringarna har skapat osäkerhet

52. Enligt förordning (EU) nr 1290/2013 om reglerna för deltagande och spridning i Horisont 2020¹⁸ ska kommissionen se till att tillräcklig vägledning och information görs

¹⁸ Artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1290/2013 av den 11 december 2013 om reglerna för deltagande och spridning i Horisont 2020 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 81).

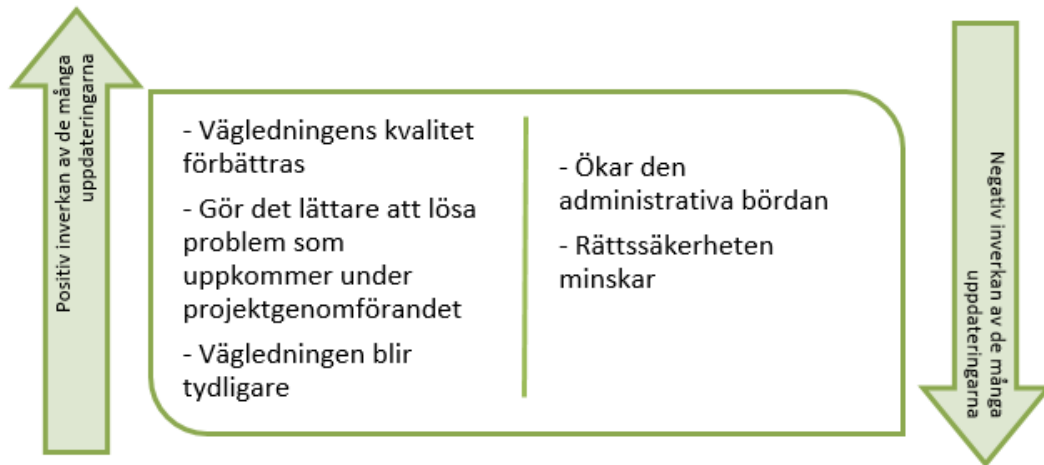
tillgänglig för alla potentiella deltagare, särskilt den tillämpliga modellen för bidragsavtalet, samtidigt som ansökningsomgången offentliggörs.

53. Den kommenterade modellen för bidragsavtal har en klar fördel som bidrar avsevärt till förenkling: den samlar all vägledning om Horisont 2020 i ett enda dokument. På 750 sidor, med exempel på bästa praxis, specialfall och undantag, förklaras varje artikel i den allmänna modellen för bidragsavtal och specifika modellavtal. Detta utgör en skillnad jämfört med vägledningen för sjunde ramprogrammet, där det fanns en separat regelbok för varje del av programmet. Omkring 77 % av respondenterna i vår enkät ansåg att den kommenterade modellen för bidragsavtal var ett ändamålsenligt verktyg.

54. Vi efterfrågade åsikter om modellen i vår enkät. Respondenterna ansåg att fördelen med vägledningen var att den var mycket omfattande och detaljerad. De tyckte dock att den kunde vara för lång och komplex, och påpekade att det var svårt att navigera mellan de olika delavsnitten i ett dokument i pdf-format.

55. Sedan den ursprungliga versionen av modellen för bidragsavtal lanserades i december 2013 har den ändrats sex gånger, och den kommenterade modellen har uppdaterats 18 gånger. Även om stödmottagarna informerades om ändringarna uttryckte de en rad farhågor om konsekvenserna av detta (se **figur 7**). De flesta respondenter och intervjuade stödmottagare förklarade dock att det skulle vara lättare att hantera sådana uppdateringar om de schemalagdes till fasta intervaller för att tillgodose nya behov som uppstår under genomförandet av Horisont 2020.

Figur 7 – Effekter av de många uppdateringarna av den allmänna och den kommenterade modellen för bidragsavtal

Källa: Europeiska revisionsrätten.

Nya initiativ till förenkling har ännu inte testats och utvärderats fullständigt

Enhetsbelopp och priser till följd av tävlingar

56. På Europaparlamentets¹⁹ och rådets²⁰ uppmaning började kommissionen innan budgetramen 2014–2020 och Horisont 2020 inleddes undersöka möjligheter att förenkla bidragsförvaltningen med hjälp av innovativa och förenklade kostnadsalternativ. Den rättsliga grunden för att använda finansiering i form av enhetsbelopp och stimulanspriser är budgetförordningen 2012²¹.

¹⁹ P7_TA (2010)0401 Europaparlamentets resolution av den 11 november 2010 om förenklat genomförande av ramprogrammen för forskning (2010/2079(INI)).

²⁰ Slutsatser från det 3016:e mötet i rådet (konkurrenskraft), Bryssel den 26 maj 2010.

²¹ Rådets förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 av den 25 oktober 2012 om finansiella regler för unionens allmänna budget (EUT L 298, 26.10.2012, s. 1).

57. Användningen av förenklade kostnadsalternativ inom Horisont 2020 har varit begränsad. Priser har använts för att stödja ett fåtal initiativ²², och enhetsbelopp har använts för att stödja i) projekt inom ramen för fas 1 av instrumentet för små och medelstora företag, ii) ett begränsat antal kompletterande åtgärder, iii) två pilotansökningsomgångar²³ för projekt med flera bidragstagare och stödet vid särskilda behov inom ramen för Marie Skłodowska-Curie-åtgärder som ingår i arbetsprogrammet 2018–2020.

58. I september 2018 pågick fortfarande de två pilotansökningsomgångarna med enhetsbelopp och analysen av projektens fullständiga livscykel hade ännu inte lett till några avgörande bevis.

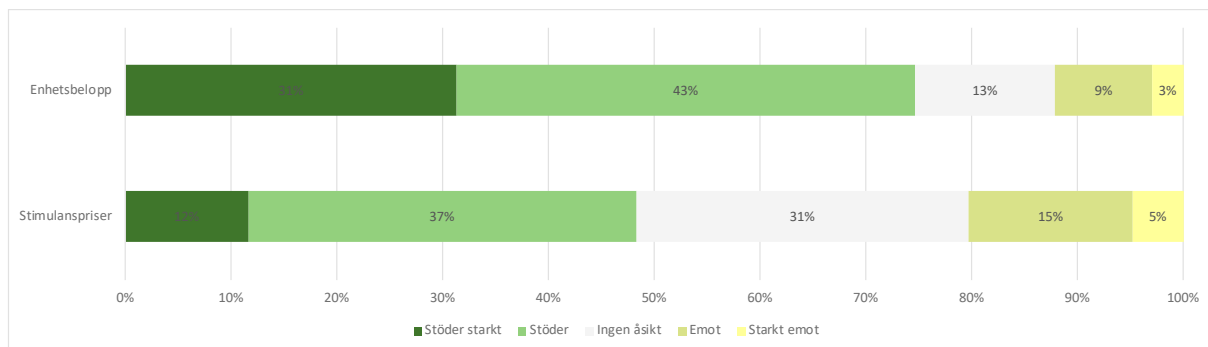
59. Under vårt arbete med enkäten och i samband med besöken på plats frågade vi Horisont 2020-stödmottagare och paraplyorganisationer om de skulle välkomna en mer omfattande användning av dessa förenklade kostnadsalternativ och vad de uppfattade som de största för- och nackdelarna.

60. Svaren på vår enkät visar att de förenklade kostnadsalternativen ses som ett genomförbart alternativ till traditionell kostnadsersättning. **Figur 8** visar att 74 % av respondenterna skulle välkomna en mer omfattande användning av enhetsbelopp, medan 49 % är för införandet av stimulanspriser.

²² Det totala värdet av prissummorna är omkring 0,11 % av budgeten för Horisont 2020.

²³ Förslagsinfördran DT-NMBP-20-2018 (ett steg). Förslagsinfördran SC1-BHC-15-2018 (två steg).

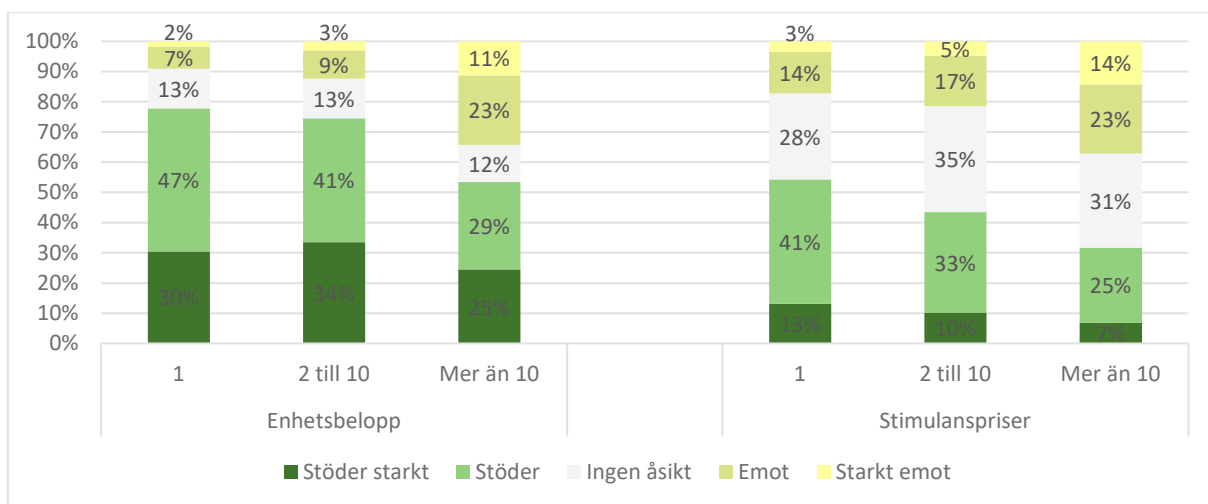
Figur 8 – Åsikter om en mer omfattande användning av enhetsbelopp och stimulanspriser

Källa: Europeiska revisionsrättens enkät, mars 2018.

61. Åsikterna om förenklade kostnadsalternativ varierar efter typ av bidragsmottagare, och beror särskilt på hur stor erfarenhet de har²⁴. Mer erfarna stödmottagare är inte lika positivt inställda till ett allmänt införande av både enhetsbelopp och stimulanspriser (se **figur 9**).

Figur 9 – Åsikter om en mer omfattande användning av enhetsbelopp och stimulanspriser uppdelat efter erfarenhetsnivå (antal Horisont 2020-projekt)

Källa: Europeiska revisionsrättens enkät, mars 2018.

62. Trots den allmänt positiva inställningen gav stödmottagarna uttryck för vissa farhågor när det gäller enhetsbelopp och stimulanspriser, beskrev de risker som de trodde att dessa alternativ kunde medföra och påpekade att de förenklade kostnadsalternativen kanske inte

²⁴ Här mätt som antalet Horisont 2020-projekt som stödmottagaren har deltagit i.

passar alla typer av projekt. Dessa farhågor delades av de stödmottagare och nationella kontaktpunkter som vi intervjuade (se **bilaga I**).

63. Förenklade kostnadsalternativ skulle kunna minska den administrativa bördan och förekomsten av fel för Horisont 2020-bidrag, vilket ger stödmottagarna möjlighet att fokusera på vetenskapliga mål och en mer flexibel hantering av projekten. Däremot passar de kanske inte för alla typer av forsknings- och innovationsprojekt, och kommissionen har ännu inte tillräckligt med belägg från sin pilottestning.

64. Såsom vi anger i vårt informationsdokument från mars 2018 kan finansieringsordningar som baseras på enhetsbelopp om de utformas på lämpligt sätt även uppmuntra ett bredare deltagande från alla typer av stödmottagargrupper (t.ex. små och medelstora företag och förstagångsdeltagare).

Kaskadfinansiering

65. Kaskadfinansiering är en mekanism som stödmottagare kan använda för att fördela medel från Horisont 2020 till tredje parter i form av delbidrag (efter en förslagsomgång) eller prissummor. På så sätt flyttas kommissionens administrativa börda över till den stödmottagare som ansvarar för att hantera förslagsomgångarna för delbidrag.

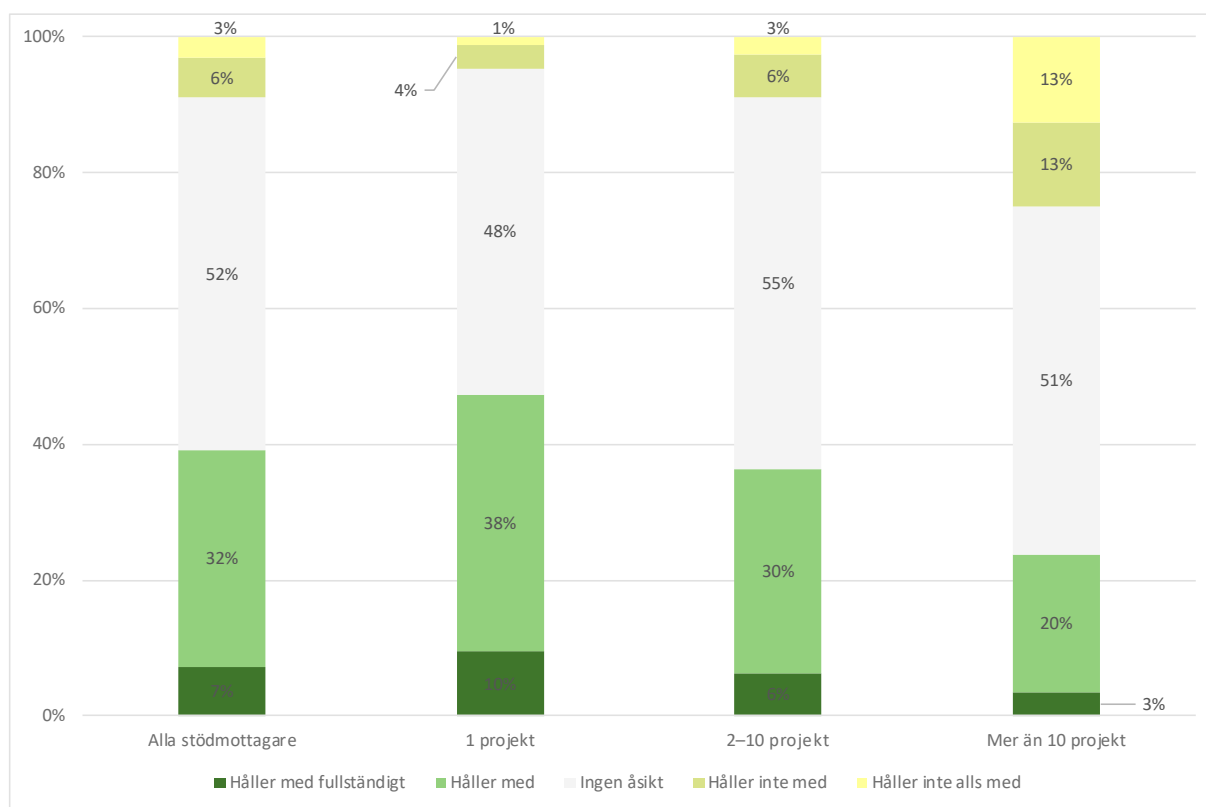
66. Stödmottagaren eller konsortiet publicerar sina egna förslagsomgångar för att locka till sig särskilda grupper av potentiella stödmottagare, särskilt nystartade företag och små och medelstora företag, och ger bidrag på 50 000–150 000 euro per tredje part.

Kaskadfinansiering pilottestades under sjunde ramprogrammet, och kommissionen använder denna mekanism alltmer inom Horisont 2020.

67. I vår enkät frågade vi om användningen av kaskadfinansiering inom ramen för Horisont 2020 hade minskat den administrativa bördan jämfört med sjunde ramprogrammet. En liten majoritet (52 %) av de respondenter som hade åsikter om detta svarade att kaskadbidrag hade en liten effekt eller ingen effekt alls i detta avseende, medan 39 % tyckte att bördan var lägre jämfört med sjunde ramprogrammet. **Figur 10** visar hur åsikterna om kaskadfinansiering varierade efter graden av erfarenhet: 23 % av de

respondenter som deltog i fler än tio Horisont 2020-projekt ansåg att kaskadfinansiering hade minskat deras administrativa börda, medan administrationen hade ökat för 26 %.

Figur 10 – Kaskadbidrag minskade den administrativa bördan jämfört med sjunde ramprogrammet, men varierade beroende på graden av erfarenhet (antal Horisont 2020-projekt)

Källa: Europeiska revisionsrättens enkät, mars 2018.

68. Vi fann att den vägledning som kommissionen har utfärdat²⁵ inte tillräckligt tydligt informerar stödmottagarna om hur de ska hantera förslagsomgångar om kaskadbidrag. De stödmottagare som vi intervjuade var dessutom inte säkra på vilka bestämmelser som gällde för utformningen av förslagsomgångar och beviljande av bidrag till tredje parter.

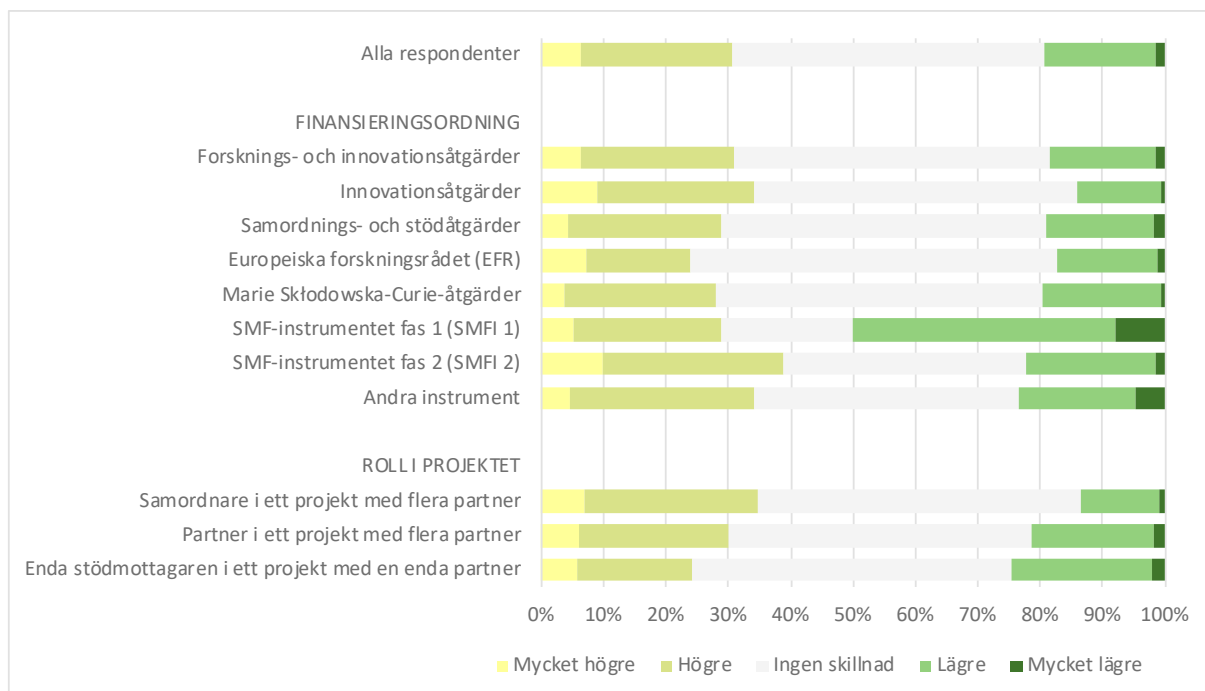
69. Kommissionen har inte efterhandsutvärderat kaskadfinansieringen för att fastställa om den har bidragit till de avsedda resultaten på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.

²⁵ *Guidance note on financial support to third parties under Horizon 2020 (riktlinjer för finansiellt stöd till tredje parter inom Horisont 2020).*

Det går snabbare att få bidrag, men alla möjligheter att minska den administrativa bördan har inte utnyttjats fullt ut

70. Det behövs en lämplig avvägning mellan å ena sidan målet att minska den tid, det arbete och de pengar som stödmottagarna lägger ned på att lämna in sina förslag, och å andra sidan behovet av tillräckligt med information så att kommissionen kan jämföra ansökningarna och identifiera de bästa förslagen för finansiering. Att förenkla förslagsförfarandet är särskilt viktigt med tanke på att så få ansökningar godkänns, endast en av åtta beviljas finansiering²⁶.

Figur 11 – Arbetsbörda i samband med utformningen av förslag i Horisont 2020 jämfört med sjunde ramprogrammet, per finansieringsordning och roll i projektet

Källa: Europeiska revisionsrättens enkät, mars 2018.

71. I vår enkät bad vi bidragsmottagarna att jämföra sjunde ramprogrammet och Horisont 2020 när det gällde den administrativa arbetsbördan i samband med utformningen av förslag. Bland de stödmottagare som kunde göra en sådan jämförelse (se **figur 11**) uppgav

²⁶ Europeiska kommissionen, *Horizon 2020 in full swing – Three years on – Key facts and figures 2014 2016* (Horisont 2020 i full gång – tre år sedan starten – nyckelfakta och siffror 2014–2016), december 2017.

30 % att deras arbetsbörda hade ökat, 20 % att den hade minskat, och omkring hälften uppgav att de inte hade märkt någon skillnad alls. SMFI-1 bidragsmottagarna rapporterade den största förbättringen, där hälften av respondenterna ansåg att deras nuvarande arbetsbörda var lägre eller mycket lägre jämfört med sjunde ramprogrammet. SMFI-1 var dock ett nytt instrument för Horisont 2020, och i sjunde ramprogrammet fanns åtgärden "Forskning till förmån för små och medelstora företag" med inom en annan finansieringsordning. Projektsamordnare rapporterade en större ökning av arbetsbördan än andra stödmottagare, vilket dock beror på övergången till centraliserad projektsamordning och samverkan med kommissionen på deras nivå enligt Horisont 2020.

Avskaffandet av förhandlingsetappen har lett till snabbare handläggningstider för beviljande av stöd

72. En av de ändringar som infördes i Horisont 2020 var avskaffandet av "förhandlingsetappen", som tidigare genomfördes mellan urvalet av förslag som skulle finansieras och undertecknandet av bidragsavtalet. I Horisont 2020 ska projekten genomföras i den form de föreslagits.

73. Respondenterna i enkäten och de intervjuade stödmottagarna var allmänt positivt inställda till att förhandlingen tagits bort. Samtidigt ansåg en minoritet att avskaffandet av förhandlingar begränsade möjligheterna till att förbättra projekt och därför ökade sannolikheten för att bidragsavtalet ändras efter undertecknandet.

74. Syftet med att avskaffa förhandlingsetappen var att påskynda inledandet av finansierade projekt. Indikatorn "handläggningstid för beviljande av stöd" definieras som tiden mellan avslutandet av en förslagsomgång och undertecknandet av bidragsavtalet, som utgör den officiella starten för projektet. Enligt deltagandereglererna för Horisont 2020 får handläggningstiden för beviljande av stöd vara högst åtta månader²⁷. Att förkorta denna process är viktigt för både sökande som inte godkänts, som måste hitta alternativa

²⁷ Artikel 20 i förordning (EU) nr 1290/2013: En period på högst fem månader från dagen då de sökande informerats om att deras ansökan har godkänts, följt av en period på högst tre månader när det gäller att underteckna bidragsavtal.

arrangemang så snabbt som möjligt, och för sökande som har godkänts, som kanske försöker få ut en produkt på marknaden före konkurrenterna.

Figur 12 – Genomsnittlig handläggningstid för beviljande av stöd i dagar, per programperiod

	FP6 (2002–2006) ¹	FP7 (2007–2013) ²	Horisont 2020 (2014–2017) ³
Handläggningstid för beviljande av stöd	347	309	191

¹ Genomsnittligt antal dagar från utgången av tidsfristen för att lämna in ansökan till undertecknandet av bidragsavtalet.

² Genomsnittligt antal dagar från utgången av tidsfristen för att lämna in ansökan till undertecknande av bidragsavtalet (utom EFR).

³ Genomsnittligt antal dagar från utgången av tidsfristen för att lämna in ansökan till undertecknandet av bidragsavtalet (utom EFR).

Källa: Europeiska kommissionen.

75. Avskaffandet av förhandlingsetappen, tillsammans med den ökade användningen av elektronisk inlämning av handlingar och elektroniska underskrifter, har betydligt förkortat handläggningstiden för beviljande av stöd jämfört med sjunde och sjätte ramprogrammen (se **figur 12**).

Ökad användning av tvåstegsförfarandet skulle kunna minska kostnaderna för många sökande vars förslag inte godkänts

76. I enlighet med artikel 15.5 i förordningen om reglerna för deltagande och spridning i Horisont 2020²⁸ använder Horisont 2020 bedömningsprocesser i både ett och två steg. I

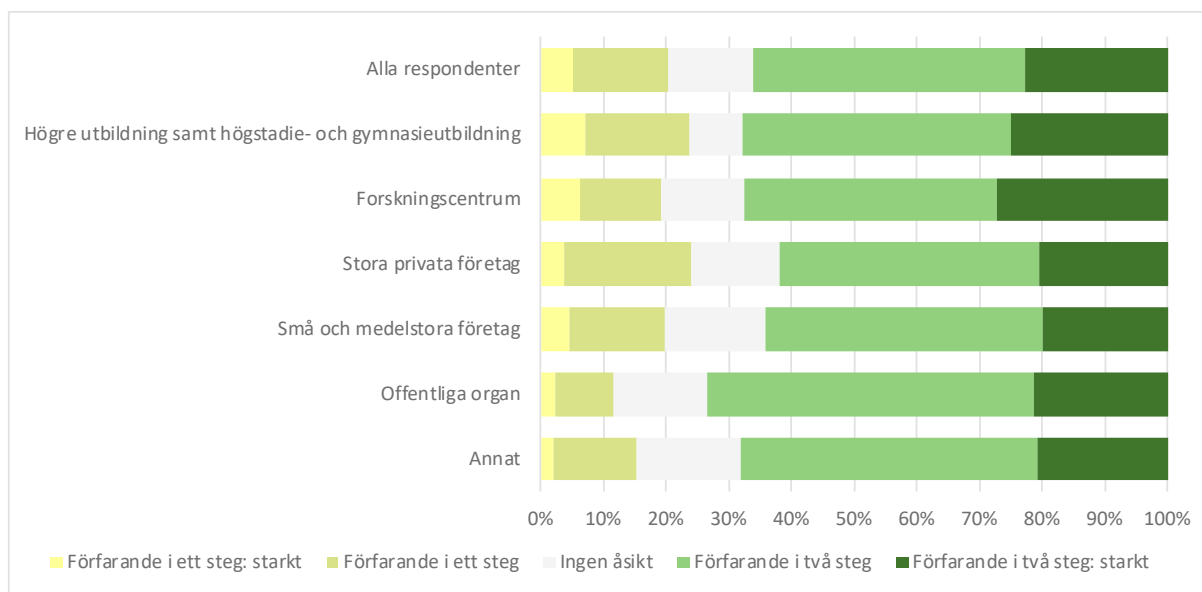
²⁸ "Kommissionen ska i tillämpliga fall ta hänsyn till möjligheten till ett inlämningsförfarande i två steg [...], när så är lämpligt och [...] i överensstämmelse med ansökningsomgångens mål."

tvåstegsförfarandet lämnar samordnarna in kortfattade förslag för en inledande bedömning, och godkända sökande uppmanas att lämna in ett fullständigt förslag. Efter en andra utvärdering lämnas en rangordnad lista till kommissionen för urval. I Horisont 2020 har omkring 10 % av alla fullständiga förslag lämnats in via tvåstegsförfarandet²⁹.

77. Tack vare tvåstegsförfarandet kan sökande undvika att lägga ned onödigt arbete på detaljer i projektförslag som sedan inte godkänns. För vissa projekt kan dock tvåstegsförfarandet vara för långsamt, och medföra en risk för att produkterna kommer ut på marknaden senare än konkurrenternas produkter. Enligt kommissionens uppskattningar innebär en andra utvärderingsrunda att processen tar omkring tre månader längre tid, samtidigt som det skapar ytterligare administrativa kostnader för kommissionen.

78. Respondenterna i vår enkät ansåg generellt att tvåstegsutvärderingen minskar den totala arbetsbördan i samband med förslagsinlämningen, och stödet var störst bland offentliga organ (se **figur 13**). En del av de bidragsmottagare som vi intervjuade ansåg att det mesta av arbetet med att utforma förslag handlar om att bilda konsortier och utveckla den grundläggande idén på ett tillräckligt detaljerat sätt för att minimera risken för avslag, inte att skriva själva förslaget. För dem skulle ett tvåstegsförfarande inte göra någon större skillnad när det gällde arbetsbördan. Andra var oroade över att godkännandet i ett steg skulle kunna försenas och innebära att de i alla fall måste förbereda sig för ett andra steg, vilket skulle uppväga eventuellt sparade resurser.

²⁹ SWD(2017) 220 final – *In-depth interim evaluation of Horizon 2020* (ingående halvtidsutvärdering av Horisont 2020).

Figur 13 – Preferens för bedömningar i ett eller två steg, per typ av respondent

Källa: Europeiska revisionsrättens enkät, mars 2018.

79. Många sökande lägger ned mycket tid och pengar på att utforma förslag som sedan inte godkänns. De stödmottagare som vi frågade höll i allmänhet med om att detta problem skulle kunna minskas genom ökad användning av tvåstegsbedömningar, men bara om eventuella förseningar av handläggningstiden för beviljande av stöd inte gav upphov till andra nackdelar.

Farhågorna om kvaliteten på bedömningarna och återkopplingen till sökande vars förslag inte blir godkända kvarstår

80. Bedömningar av hög kvalitet mot lämpliga kriterier är en mycket viktig aspekt, trots att den endast indirekt är kopplad till förenkling, eftersom det bidrar till att säkerställa att endast de bästa projekten finansieras och målen för Horisont 2020 uppnås. Sökande som inte blir godkända bör få informativ återkoppling med en motivering av avslaget för att hjälpa dem med framtida förslag.

81. Förslag som godtas för prövning och är stödberättigande bedöms mot fastställda kriterier av minst tre oberoende experter. Varje bedömare ger poäng för kompetens, inverkan samt kvalitet och effektivitet i genomförandet, baserat på de tilldelningskriterier som offentliggörs i arbetsprogrammet för Horisont 2020. "Bedömningspanelen" utarbetar

en sammanfattande rapport om alla mottagna förslag, som kommissionen sedan använder som underlag för att ta fram en lista över de projekt som godkänns för finansiering.

Bedömningar

82. Genomförandeorganet för forskning (REA) leder och anlitar alla oberoende experter som är involverade i Horisont 2020, även om urvalet görs av varje generaldirektorat (eller byrå) för varje förslagsomgång. De använder databasen med 120 000 registrerade experter (experterna registrerar sig själva i databasen, och det görs inga godkännande- eller kvalitetskontroller). Databasen inrättas genom ett öppet ansökningsförfarande för experter. Kommissionen är skyldig att offentliggöra förteckningen över anlitade bedömare varje år. Uppdaterings- och rotationsreglerna gäller. Minst 25 % av alla experter i en ansökningsomgång får till exempel inte ha deltagit under de föregående tre åren. Genomförandeorganet övervakar också antalet helt nya bedömare.

83. I en enkät som GD Forskning och innovation skickade ut till bedömare³⁰ svarade 44 % av bedömarna att de hade fått ersättning för mindre tid än de faktiskt hade behövt och lagt ned. Att anslå för kort tid för bedömningar kan avsevärt äventyra bedömningarnas kvalitet.

84. De flesta respondenterna i vår enkät ansåg att bedömningskriterierna är lämpliga. Endast 17 % hade en negativ åsikt. En del stödmottagare ifrågasatte dock om experterna hade tillräcklig teknisk kunskap på området. I sin egen halvtidsutvärdering av Horisont 2020³¹ drog kommissionen slutsatsen att kvaliteten på bedömningsprocessen vid den tidpunkten borde förbättras.

³⁰ *Evaluation of the operation of REA (2012–2015)* (utvärdering av REA:s verksamhet), slutlig rapport, 2016.

³¹ SWD(2017) 221 final – *In-depth interim evaluation of Horizon 2020* (ingående halvtidsutvärdering av Horisont 2020), bilaga 1.

85. För att kunna rekrytera kvalificerade bedömare måste de få tillräcklig ersättning så att förslagen bedöms på korrekt sätt och de bästa förslagen väljs ut och finansieras.

86. Experternas ersättning baseras på ett belopp per arbetsdag som inte har uppdaterats sedan 2007. De lägger i genomsnitt ned 5,6 timmar på varje bedömning³², vilket enligt vår åsikt inte är tillräckligt för att en bedömare ska kunna göra en grundlig genomläsning och en bedömning av hög kvalitet av förslaget.

87. Detta skapar en risk för att otillräcklig ersättning avskräcker kvalificerade personer från att delta i bedömningsprocessen. Att anslå för lite tid för bedömningarna kan ha samma effekt och/eller försämra bedömningens kvalitet.

Återkoppling

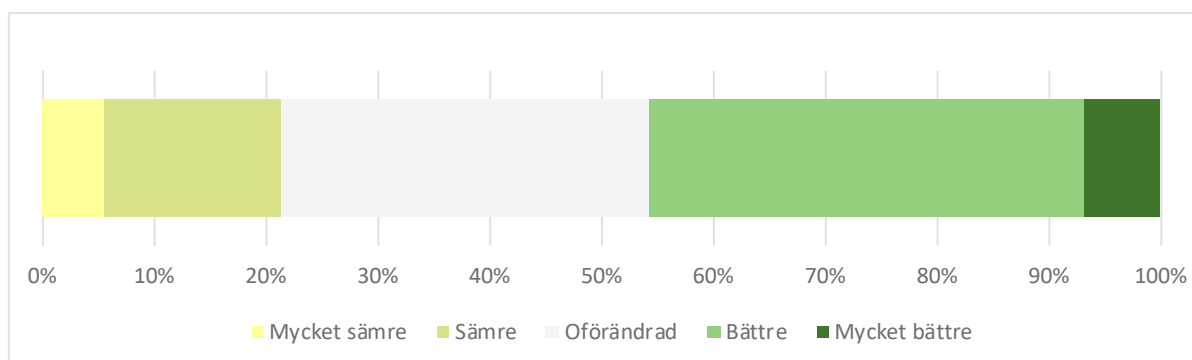
88. Återkoppling till sökande vars förslag inte blivit godkända bör underlätta deras arbete när de utformar nya förslag och bidrar till den övergripande kvaliteten på Horisont 2020-programmet.

89. Samordnare och deltagarkontakter informeras om bedömningsresultatet via ett resultatmeddelande. Även om 46 % av respondenterna i enkäten uppgav att kvaliteten på återkopplingen hade förbättrats i Horisont 2020 jämfört med sjunde ramprogrammet (se **figur 14**), framgick det av intervjuer med stödmottagare och kommentarer i vår enkät att det finns problem med kvaliteten på återkoppling om bedömningar. En av fem respondenter i enkäten ansåg att kvaliteten hade försämrats i Horisont 2020 jämfört med sjunde ramprogrammet. I sin halvtidsutvärdering av Horisont 2020³³ uppgav kommissionen också att 34 % av respondenterna bedömde återkopplingens kvalitet som "dålig" eller "mycket dålig".

³² SWD(2017) 220 final – *In-depth interim evaluation of Horizon 2020* (ingående halvtidsutvärdering av Horisont 2020), maj 2017.

³³ SWD(2017) 220 final – *In-depth interim evaluation of Horizon 2020* (ingående halvtidsutvärdering av Horisont 2020), maj 2017.

Figur 14 – Åsikter om återkopplingen på bedömningar i Horisont 2020 jämfört med sjunde ramprogrammet

Källa: Europeiska revisionsrättens enkät, mars 2018.

90. Ett vanligt klagomål från stödmottagarna, både till kommissionen och enligt kommentarerna i enkäten, var att de efter att först ha fått sitt förslag underkänt hade lämnat in ett nytt förslag i en senare förslagsomgång och tagit med ändringar baserat på bedömarens återkoppling, men fått sämre poäng än tidigare. En orsak till detta kan dock vara att förslagsomgången skilde sig från den föregående, eller att den ursprungliga idén blivit mindre innovativ med tiden.

Spetskompetensstämpeln har inte motsvarat förväntningarna

91. Spetskompetensstämpeln är ett kvalitetsmärke som tilldelas projektförslag som, trots att de uppfyller urvals- och tilldelningskriterierna för finansiering från Horisont 2020 och har rangordnats över en viss förutbestämd kvalitetströskel, i slutänden inte kunde finansieras på grund av budgetrestriktioner. Målet är att hjälpa dem som innehar spetskompetensstämpeln att få medel för dessa förslag från andra nationella, europeiska eller internationella program, utan den ytterligare administrativa bördan att lämna in nya förslag. Kommissionen lanserade spetskompetensstämpeln i oktober 2015. Initiativet pilottestades i instrumentet för små och medelstora företag och utvidgades 2016 till att omfatta de individuella stipendierna inom Marie Skłodowska-Curie.

92. I vår enkät frågade vi mottagare av spetskompetensstämpeln om den hade hjälpt dem att få medel från andra källor. Vi fann att spetskompetensstämpeln inte var allmänt erkänd: endast 15 % av respondenterna svarade att den hade hjälpt dem att få andra typer av finansiering (se [figur 15](#)).

93. Vi kunde också konstatera att spetskompetensstämpelns bristande framgång, trots kommissionens informationskampanj, beror på att i) den inte erkänns av andra finansieringsinstitutioner, ii) det saknas tydlig vägledning om hur stämpeln är tänkt att användas, och iii) det finns ingen överensstämmelse mellan nationella program, andra EU-program och Horisont 2020 när det gäller ämnen, urvals- och tilldelningskriterier samt bedömningsprocesser.

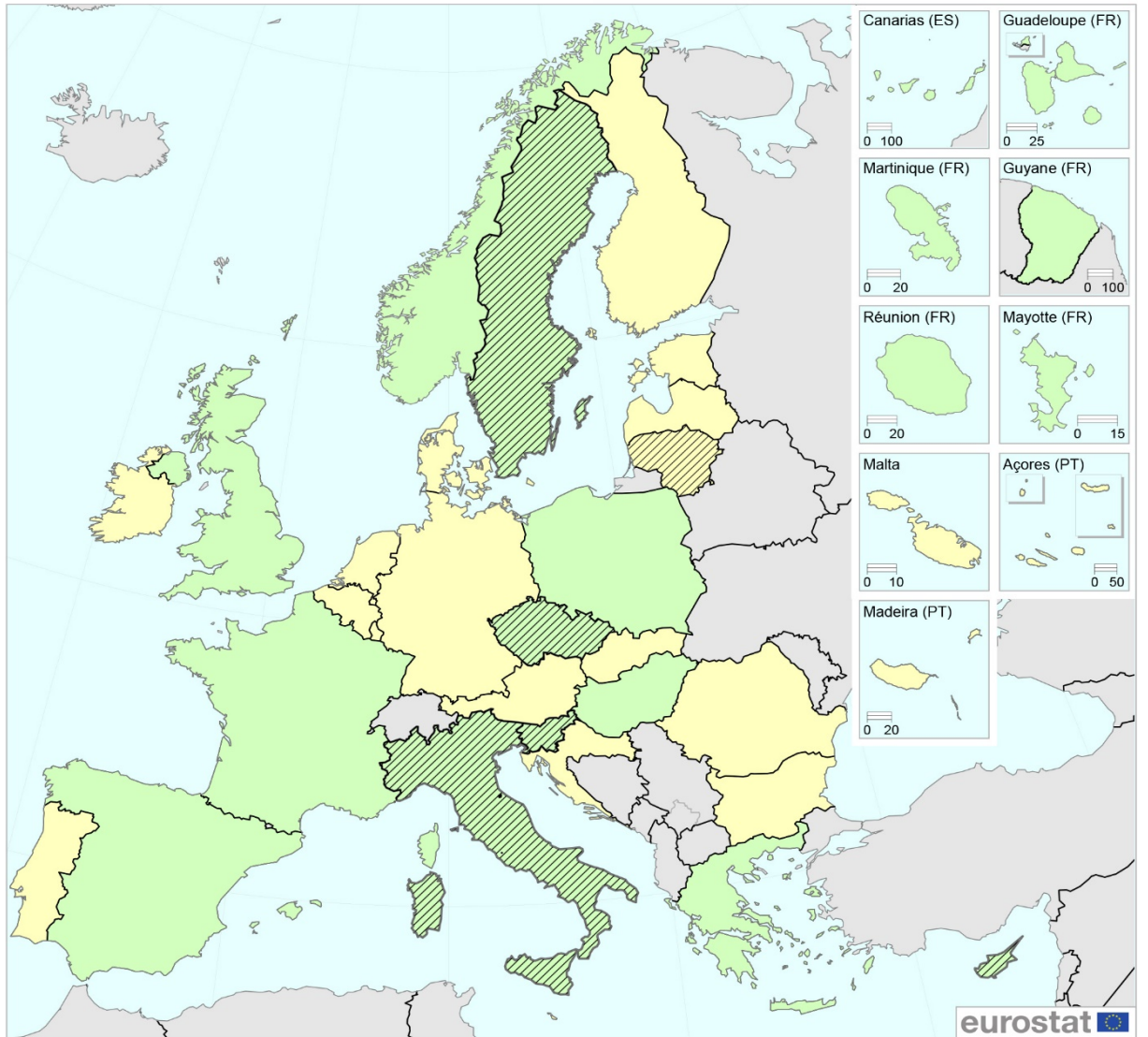
94. Dessutom saknades effektiva mekanismer för samarbete med andra finansieringsordningar vid den tidpunkt då kommissionen lanserade spetskompetensstämpeln, och det rådde osäkerhet kring tillämpningen av reglerna om statligt stöd på offentliga medel till projekt som tilldelas spetskompetensstämpeln. Kommissionen klargjorde inte tillämpningen av reglerna om statligt stöd förrän 2017³⁴.

95. Kommissionen samlar in uppgifter om varje lands stödordningar för spetskompetensstämpeln (se **figur 15**). I vår enkät frågade vi mottagarna om tillgången till alternativa finansieringskällor i deras land. Svaren visar att tillgången till andra finansieringskällor generellt sett fortfarande är begränsad i EU-medlemsstaterna. Kommissionen har inga uppgifter om hur många spetskompetensstämpelprojekt som finansieras av andra program i varje land.

³⁴ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar *Explanatory note of the Commission services on the application of State Aid Rules to national and regional funding schemes that offer alternative support to SME Instrument project proposals with a Horizon 2020 'Seal of Excellence* (förklarande anmärkning från kommissionens avdelningar om tillämpningen av reglerna för statligt stöd när det gäller nationella och regionala finansieringsordningar som erbjuder alternativt stöd till projektförslag inom instrumentet för små och medelstora företag som har fått en spetskompetensstämpel från Horisont 2020), januari 2017.

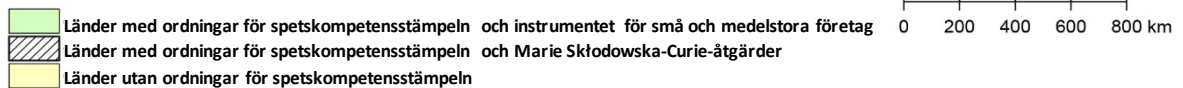
Figur 15 – Spetskompetensstämpelns effektivitet

Horizon 2020 Seal of Excellence schemes per country

Administrative boundaries: © EuroGeographics © UN-FAO © Turkstat
Cartography: Eurostat - GISCO, 05-2018

Stödordningar per land

Källa: Eurostat.

96. Såsom vi anger i vårt informationsdokument från mars 2018 innebar avsaknaden av en lämplig samordningsmekanism mellan Horisont 2020 och andra europeiska och nationella program att spetskompetensstämpelns effektivitet begränsades när det gällde att hjälpa

stödmottagare att hitta alternativa finansieringskällor. Målet att spetskompetensstämpeln ska underlätta bördan att ansöka om forskningsfinansiering uppnåddes alltså inte.

Rapportering och granskning av projektkostnader

Reglerna för personalkostnader förenklades, men vissa förändringar har skapat svårigheter för stödmottagarna och personalkostnader är fortfarande den främsta stora felkällan

97. Personalkostnader är en viktig kostnadskategori, som i genomsnitt står för omkring 45 % av de totala kostnaderna för forskningsprojekt i Horisont 2020.

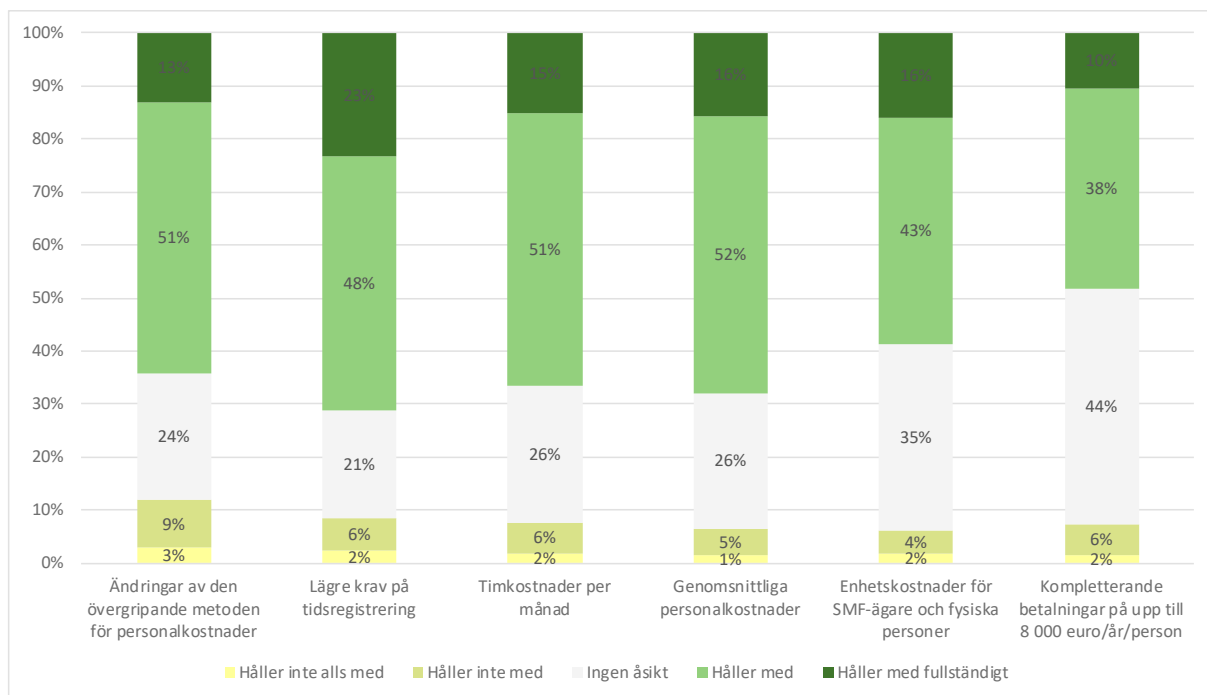
98. I enkäten och under våra besök på plats frågade vi mottagare av stöd från Horisont 2020 om de uppskattade de förenklingar av beräkning och rapportering av personalkostnader som införts i Horisont 2020, och om det fortfarande fanns behov av och utrymme för att minska den administrativa bördan på detta område.

99. Majoriteten av respondenterna var positivt inställda till ändringarna beträffande personalkostnader som gjorts i Horisont 2020. I ***figur 16*** sammanfattas de åsikter som respondenterna hade om

- ändringarna av den övergripande metoden för beräkning av personalkostnader,
- förenklingen av tidsregistreringskraven (t.ex. avskaffande av tidsregistreringskrav för personal som endast arbetar med ett Horisont 2020-projekt),
- godtagandet av registrering av antal timmar per månad förutom antalet timmar per år,
- användningen av genomsnittliga personalkostnader som beräknas av stödmottagarna,
- användningen av enhetskostnader för ägare av små och medelstora företag och fysiska personer utan lön,

- godtagandet av kompletterande betalningar på upp till 8 000 euro per person per år för ideella organisationer.

Figur 16 – De förenklingsåtgärder som infördes i Horisont 2020 bidrog till att minska den administrativa bördan jämfört med sjunde ramprogrammet

Källa: Europeiska revisionsrättens enkät, mars 2018.

100. En närmare titt på resultaten av vår enkät visar följande:

- Åsikterna varierar beroende på respondenternas erfarenhet av Horisont 2020-projekt³⁵: mer erfarna stödmottagare var generellt mindre positiva till de gjorda ändringarna.
- På frågan om de åtgärder som införts i Horisont 2020 har *ökat* den administrativa bördan i samband med rapportering av projektkostnader nämnde de flesta respondenterna åtgärder i samband med beräkningen och rapporteringen av personalkostnader.

³⁵ Mätt som antalet Horisont 2020-projekt som stödmottagaren har deltagit i.

- När de tillfrågades om vilka områden som är i mest behov av förenklingar i nionde ramprogrammet nämnde respondenterna personalkostnader.

101. Dessutom uppgav 41 % av respondenterna i vår enkät att de var tvungna att använda ett särskilt tidsregistreringssystem för att förvalta sina Horisont 2020-projekt, och de hade inte noterat någon större minskning av bördan jämfört med sjunde ramprogrammet.

102. De vanligaste klagomålen från stödmottagare och andra intressenter (t.ex. nationella kontaktpunkter och sammanslutningar) rörde

- användningen av detaljerade tidrapporter uppdelade per arbetspaket,
- de betungande omräkningar som en del stödmottagare måste göra för att anpassa personallönerna till Horisont 2020-reglerna,
- de frekventa ändringarna under genomförandet av Horisont 2020,
- svårigheter med att tillämpa konceptet kompletterande ersättning.

103. Efter kommissionens första granskningar av Horisont 2020-projekt rörde 68 % av alla efterföljande justeringar felaktig rapportering av personalkostnader³⁶. Det stora flertalet (65 % av det totala antalet) rörde beräkning av personalkostnader i sig (särskilt felaktiga beräkningar av antalet produktiva arbetstimmar, felaktiga ersättningskostnader, felaktig tidsåtgång som begärts för en viss aktivitet, saknade tidrapporter och felaktig kompletterande ersättning), medan återstoden (3 % av det totala antalet) rörde personalkostnader som rapporterats som enhetskostnader³⁷.

104. Av de respondenter som hade en åsikt om detta anser 70 % att jämfört med sjunde ramprogrammet bygger Horisont 2020-reglerna för ersättning av projektkostnader mer på godtagande av traditionella kostnadsredovisningsmetoder. Andelen stödmottagare som inte

³⁶ Revisionsrätten finner även fel av den här typen och rapporterar dem i sina årsrapporter.

³⁷ Presentation om revision och finansiella frågor, möte för nationella kontaktpunkter, 14–15 mars 2018.

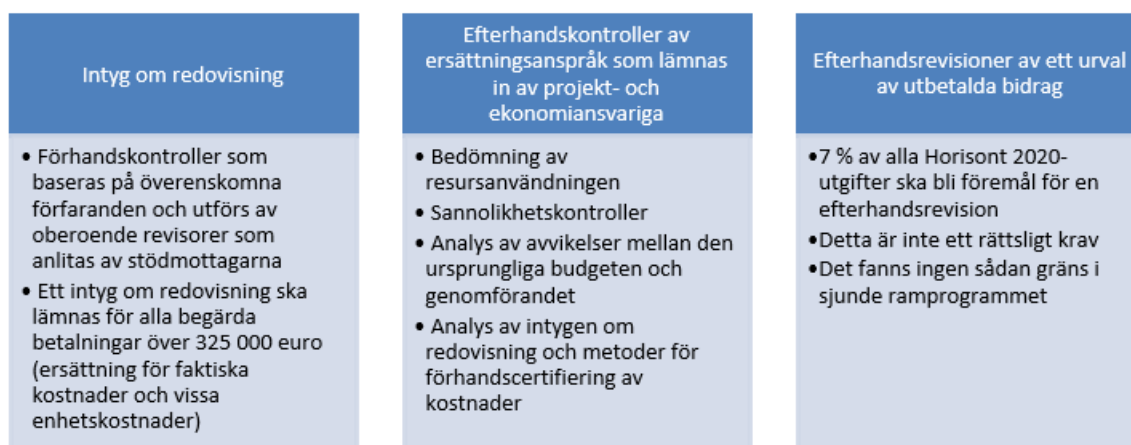
ser någon skillnad när det gäller godtagandet av traditionella kostnadsredovisningsmetoder mellan sjunde ramprogrammet och Horisont 2020 är dock fortfarande hög.

105. Ökad användning av traditionella kostnadsredovisningsmetoder, särskilt för personalkostnader, kan minska den administrativa bördan.

Revisionsbördan har minskat men stödmottagare behandlas inte enhetligt vid efterhandsrevision som lagts ut på entreprenad

106. Principerna om kontroll och revision av utgifter i Horisont 2020 fastställs i förordningen om Horisont 2020³⁸. De syftar till att säkerställa i) en lämplig balans mellan förtroende och kontroll och ii) en revisionsprocess i enlighet med principerna om sparsamhet, effektivitet och ändamålsenlighet för att minimera revisionsbördan för deltagarna.

Figur 17 – Kommissionens strategi för finansiell kontroll och revision i Horisont 2020

Källa: Europeiska revisionsrätten.

³⁸ Artikel 29 i förordning (EU) nr 1291/2013 om inrättande av Horisont 2020.

107. I linje med revisionsrättens rekommendationer³⁹ har kommissionen centraliserat utformningen och genomförandet av revisionsstrategin för Horisont 2020 genom den gemensamma revisionstjänsten, som använder ett enda representativt urval för hela Horisont 2020. Kommissionen har även infört en mer riskbaserad revisionsstrategi⁴⁰.

108. I vår enkät bad vi stödmottagarna att ge sina synpunkter på kontroll- och revisionsbördan i Horisont 2020. 53 % av respondenterna svarade att den övergripande revisionsbördan i Horisont 2020 hade minskat jämfört med sjunde ramprogrammet, och endast 14 % ansåg att den hade ökat. Två tredjedelar av respondenterna svarade också att revisionsbördan bör minskas ytterligare.

109. De stödmottagare som vi intervjuade uppskattade den nya gemensamma revisionstjänsten som en lösning för att säkerställa enhetlighet. En del respondenter i enkäten klagade dock på att det fortfarande saknades enhetlighet i kontroll- och revisionsprocessen. Enligt deras åsikt kan inkonsekvenserna bero på de många ändringarna av den kommenterade modellen för bidragsavtal, eftersom revisorerna inte alltid kände till retroaktiva ändringar eller inte visste vilken version av bidragsavtalet som de skulle använda.

110. Kommissionen har ett ramavtal med oberoende externa revisionsföretag för omkring 80 % av efterhandsrevisionerna inom Horisont 2020, och kommissionen utför själv de återstående 20 %. Kommissionen avslutade de första efterhandsrevisionerna av Horisont 2020-projekt 2017.

111. De stödmottagare som vi träffade under våra besök på plats och i workshoppar kritiserade vissa externa revisionsföretags arbete. De vanligaste klagomålen rörde arbetets kvalitet, revisorernas begränsade kunskap om programmet och den tid det tog att utarbeta

³⁹ Se vår särskilda rapport nr 2/2013.

⁴⁰ Strategi för efterhandsrevision för Horisont 2020, GD Forskning och innovation, 9 november 2015.

revisionsrapporter. Nationella kontaktpunkter framförde samma kritik vid ett evenemang som anordnades av kommissionen⁴¹ och i intervjuer.

112. Vi fann att inrättandet av den gemensamma revisionstjänsten och den nya revisionsstrategin har bidragit till att minska revisionsbördan för stödmottagarna. Vi konstaterade dock att kvaliteten på efterhandsrevision som lagts ut på entreprenad kan förbättras.

De små och medelstora företagens deltagande har ökat, men hinder kvarstår

113. Att stödja små och medelstora företag är en av kommissionens prioriteringar under den nuvarande programperioden, och den har uppmuntrat små och medelstora företag att delta i alla delar av Horisont 2020. Kommissionen utformade instrumentet för små och medelstora företag⁴², som nyligen har integrerats i pilotprojektet Europeiska innovationsrådet, med målet att underlätta de små och medelstora företagens tillgång till finansiering av forskning och innovation.

114. Trots att små och medelstora företags deltagande i Horisont 2020 har ökat, fann vi att de har stött på problem både under ansökningsprocessen och vid genomförandet av sina forsknings- och innovationsprojekt. Små och medelstora företag som inte hade någon tidigare erfarenhet av EU:s finansieringsordningar tyckte att det var svårt att förstå de rättsliga kraven i fråga om bidragen. Den kommenterade modellen för bidragsavtal är både lång och utförlig, vilket är särskilt betungande för små och medelstora företag, som inte har särskild personal som tolkar EU-riktlinjer och rapporterar.

⁴¹ Elfte mötet för nationella kontaktpunkter med ansvar för rättsliga och finansiella frågor inom Horisont 2020, Bryssel 14–15 mars 2018.

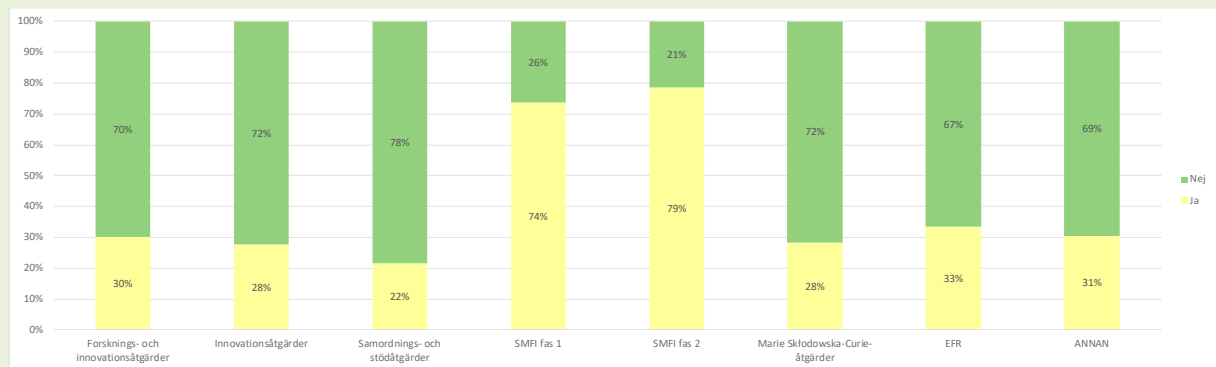
⁴² Inom instrumentet för små och medelstora företag kan företagen ansöka om att delta i två olika och skilda faser, beroende på den tekniska mognadsgraden hos deras innovativa projekt. I fas 1 får varje projekt 50 000 euro för en genomförbarhetsstudie. Om projekten väljs ut kan de i fas 2 få upp till 2,5 miljoner euro för att finansiera innovationsverksamhet.

115. Vi fann att de små och medelstora företagen i hög grad förlitar sig på externa konsulter för att lösa de svårigheter som uppkommer när deras förslag ska utarbetas. Detta gäller särskilt SMFI-projekt som drivs av en enda stödmottagare i faserna 1 och 2 (se [ruta 2](#)).

Ruta 2 – Anlitande av externa konsulter för utarbetande av förslag och projektrapportering

• 36 % av respondenterna i vår enkät uppgav att de behövde hjälp från externa konsulter för att utarbeta sina förslag. Siffran varierade efter respondenternas erfarenhet (mindre erfarna stödmottagare behövde oftare externt stöd), typen av respondent och finansieringsordningen. Små och medelstora företag som driver projekt på egen hand är särskilt beroende av externa konsulter, särskilt i SMFI-faserna 1 och 2 (se [figur 18](#)).

Figur 18 -- Anlitande av externa konsulter för utarbetandet av förslag, per finansieringsordning

Källa: Europeiska revisionsrättens enkät, mars 2018.

- Det huvudsakliga skälet till att anlita externa konsulter för att utarbeta förslagen var att öka chanserna till godkännande, följt av behovet av att hantera processens administrativa komplexitet. Över hälften av respondenterna föredrog att anlita externa konsulter i stället för att använda interna resurser för detta ändamål, medan en minoritet vände sig till konsulter för att söka vetenskapligt och tekniskt stöd.
- Externa konsulter anlitas i mindre utsträckning under genomförandet av projektet än för att utarbeta förslagen. Nästan en tredjedel av de små och medelstora företagen uppgav dock att de i viss utsträckning anlitate externa konsulter för förvaltning och rapportering av projekten. Siffran ökade till omkring 50 % för SMFI-projekt som drivs av små och medelstora företag som enda stödmottagare i faserna 1 och 2.
- I en jämförelse mellan sjunde ramprogrammet och Horisont 2020 ansåg de flesta respondenterna att behovet av externa konsulter antingen var lika högt eller ökade, både för utarbetande av förslag och genomförande av projekt.

- När det gällde arvudet till externa konsulter (som en procentandel av den totala finansieringen) uppgick det medianvärde som rapporterades av respondenterna till 5 % för utarbetande av förslag och 5 % för genomförande av projekt.
- Behovet av externa konsulter för att utarbeta förslag utgjorde ett inträdeshinder till Horisont 2020 för små och medelstora företag som inte har råd med dessa kostnader. Detta är ett särskilt stort problem för nykomlingar, eftersom de är i särskilt stort behov av hjälp på grund av att de saknar erfarenhet.

SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER

116. De flesta förenklingsåtgärder som kommissionen vidtog var ändamålsenliga och minskade den administrativa bördan för mottagare av stöd från Horisont 2020. Alla åtgärder gav dock inte önskat resultat, och det finns fortfarande möjligheter till förbättringar. I sina svar på vår enkät ansåg stödmottagarna att det finns behov av mer användarvänliga vägledningar och verktyg och att nya finansieringsordningar bör testas mer för att se om de är lämpliga och användbara. Stabila regler är också viktigt. Stödmottagarna kan anpassa sig till komplexitet, men frekventa ändringar av vägledningen kan ge upphov till förvirring och osäkerhet.

Organisatoriska förenklingsinsatser

117. De förenklingsåtgärder som kommissionen har infört för Horisont 2020 är resultatet av en analys av tidigare ramprogram (särskilt sjunde ramprogrammet) och återkoppling från viktiga intressentgrupper. Inrättandet av det gemensamma stödcentrumet bidrog stort till förenkling. Särskilt viktiga var harmoniseringen av deltagandereglerna, den nya revisionsstrategin och it-lösningarna för förvaltning och rapportering av bidrag (se **punkterna 15–29**).

118. Många sökande och stödmottagare anser fortfarande att de behandlas på ett inkonsekvent sätt under ansökningsprocessen och genomförandet av projekten. Trots kommissionens ansträngningar för att förbättra kommunikationen är det få som känner till det särskilda interna verktyget som kommissionen införde för rapportering av inkonsekvent behandling. Vi fann dessutom att det arbete som bedrivs av tjänsten för upplysningar på

forskningsområdet, parallellt med de andra existerande kanalerna, är för fragmenterat för att garantera konsekvens (se **punkterna 30–40**).

119. De nationella kontaktpunkterna gav användbart stöd till sökande och stödmottagare och hjälpte på så sätt till att säkerställa en konsekvent tillämpning av Horisont 2020-lagstiftningen, men vi fann stora skillnader i nivån på det tekniska stöd och den vägledning som de nationella kontaktpunkterna tillhandahöll i de olika medlemsstaterna (se **punkterna 41–45**).

120. De stödverktyg som kommissionen har tagit fram för att underlätta genomförandet av forsknings- och innovationsprogram har förbättrats betydligt sedan Horisont 2020 inleddes och uppskattas av stödmottagarna. Deltagarportalen hade dock vissa tekniska problem (se **punkterna 46–51**), och kommissionens handbok om forskning och innovation, som är tänkt att ge omfattande vägledning, har utvecklats till ett komplext och långt dokument. De många ändringarna av den kommenterade modellen för bidragsavtal ökade den administrativa bördan och skapade ibland ökad rättsosäkerhet för stödmottagarna (se **punkterna 52–55**).

Rekommendation 1 – kommunicera bättre med sökande och stödmottagare

Kommissionen bör förbättra sina kanaler för kommunikation med bidragssökande och stödmottagare genom att

- i) införa bättre förfaranden och kontroller i fråga om stödtjänstens funktioner, och särskilt när det gäller tjänsten för upplysningar på forskningsområdet, samt öka medvetenheten om de verktyg som stödmottagarna kan använda för att rapportera inkonsekvent behandling under ansökningsprocessen eller genomförandet av projekten,
- ii) lösa de återstående tekniska problemen med deltagarportalen, förbättra utformningen samt göra det lättare att navigera och använda sökfunktionen,
- iii) arbeta med medlemsstaterna för att förbättra den metodologiska och tekniska vägledningen till de nationella kontaktpunkterna, så att de tillhandahåller tjänster av god kvalitet till potentiella mottagare av forsknings- och innovationsfinansiering.

Dessa åtgärder bör ha införts senast i början av 2021.

121. Förenklade kostnadsalternativ – enhetsbelopp och stimulanspriser – kan bidra till att minska den administrativa bördan under hela livscykeln för Horisont 2020-projekt. En stor majoritet av stödmottagarna stöder en utökad användning av enhetsbelopp. Men enhetsbelopp kanske inte passar alla typer av forsknings- och innovationsprojekt, och det krävs belägg från pilottestning innan de genomförs i större skala (se **punkterna 56–69**).

Rekommendation 2 – utöka testningen av enhetsbelopp

Kommissionen bör påskynda testningen av förenklade kostnadsalternativ, särskilt enhetsbelopp genom att

- i) analysera och rapportera om resultatet av de ansökningsomgångar som redan har genomförts inom Horisont 2020 så snart de första resultaten finns tillgängliga,
- ii) inleda nya pilotinitiativ i större skala för att identifiera de mest passande typerna av projekt, bedöma eventuella nackdelar och utforma lämpliga avhjälpande åtgärder.

Dessa åtgärder bör införas omedelbart.

Inleda projekt

122. Endast 20 % av respondenterna i vår enkät ansåg att kommissionens förenklingar faktiskt hade bidragit till att minska den administrativa bördan när de ansökte om finansiering. Hälften av respondenterna uppgav att det krävdes lika stora ansträngningar som tidigare för att utforma förslagen (se **punkterna 70–71**).

123. De flesta respondenterna var nöjda med att förhandlingsetappen hade avskaffats och ansåg att detta hade minskat bördan. En betydande minoritet hade dock motsatt åsikt. Det faktum att inga formella förhandlingar krävdes ansågs påskynda processen, och det är fortfarande möjligt att finslipa detaljerna i bidragsavtalet. De som inte var nöjda med att förhandlingsetappen hade tagits bort ansåg att det nu var mer sannolikt att man skulle behöva göra ändringar av bidragsavtalet efter undertecknandet (se **punkterna 72–75**).

124. De sökande beklagade att de hade lagt ned mycket arbete på att utforma långa förslag som ansågs vara av god kvalitet men inte tillräckligt bra för att få finansiering. Respondenterna ansåg vidare att ansökningsomgångar i två steg skulle minska bördan, men

att sådana ansökningsomgångar endast är lämpliga för de vetenskapliga områden och marknadssektorer där det ytterligare steget inte leder till att projektresultaten kommer ut senare på marknaden (se **punkterna 76–79**).

Rekommendation 3 – pröva att i större utsträckning använda tvåstegsförfarandet vid bedömningar av förslag

Kommissionen bör identifiera fler områden där användningen av bedömning av förslag i två steg kan bidra till att minska den administrativa bördan för sökande vars förslag inte blir godkända, samtidigt som det är viktigt att handläggningstiden för beviljande av stöd hålls så kort som möjligt.

Denna åtgärd bör ha införts senast i början av 2021.

125. De flesta respondenterna ansåg att kriterierna för bedömningen av förslag var lämpliga. En del stödmottagare hyste dock farhågor om att experterna kanske inte har tillräcklig teknisk kunskap för att säkerställa bedömningar av god kvalitet, särskilt av tvärvetenskapliga projekt. Bedömarna kanske inte heller får tillräckligt med tid på sig för att bedöma långa och komplicerade förslag, och dagsersättningen har inte ändrats sedan 2007. Ett betydande antal stödmottagare uppgav att de var missnöjda med kvaliteten på återkopplingen på bedömningarna, vilket kan göra det svårt för dem att förbättra sina nya förslag (se **punkterna 80–90**).

Rekommendation 4 – ompröva ersättningsvillkoren för expertbedömare

Kommissionen bör uppdatera ersättningsnivån för experter och ompröva den tid det tar för dem att genomföra tillförlitliga bedömningar av projektförslag,

Denna åtgärd bör ha införts senast vid utgången av 2019.

126. Spetskompetensstämpeln har haft endast begränsad inverkan på nationell nivå, eftersom den inte är allmänt erkänd i medlemsstaterna. Den har inte tillräckligt minskat bördan för sökande med förslag av god kvalitet (se **punkterna 91–96**).

Rekommendation 5 – bredda erkännandet av spetskompetensstämpeln

Kommissionen bör

- i) vid utformningen av nästa ramprogram införa lämpliga mekanismer så att de olika finansieringsordningarna på EU-nivå och nationell nivå lättare erkänner forskningsprojekt med spetskompetens,
- ii) skapa synergier mellan programmen för att se till att projekt som tilldelas spetskompetensstämpeln enklare får tillgång till andra finansieringskällor,
- iii) ta fram lämplig vägledning om hur spetskompetensstämpeln ska användas.

Dessa åtgärder bör ha införts senast i början av 2021.

Rapportering och granskning av projektkostnader

127. De flesta av de stödmottagare som besvarade vår enkät uppskattade de åtgärder som har införts i Horisont 2020 för att förenkla beräkningen och rapporteringen av personalkostnader. Förenklingarna fick dock vissa negativa sidoeffekter, och de justeringar som gjordes under programgenomförandet har orsakat viss förvirring och rättsosäkerhet. Beräkning och rapportering av personalkostnader är fortfarande det område där stödmottagarna skulle ha mest hjälp av förenklingar genom minskade administrativa krav. Ökad användning av traditionella kostnadsredovisningsmetoder, särskilt för personalkostnader, kan minska den administrativa bördan (se ***punkterna 97–105***).

Rekommendation 6 – se till att reglerna och vägledningen för deltagare är stabila

Kommissionen bör

- i) se till att det råder kontinuitet i reglerna för deltagande mellan ramprogram där så är möjligt,
- ii) minimera justeringar av vägledningen medan ramprogrammet genomförs,
- iii) förenkla tidrapporterna för att undvika onödig rapportering av insats per arbetspaket,

- iv) undersöka möjligheten att mer generellt godta traditionella kostnadsredovisningsmetoder, särskilt för personalkostnader.

Dessa åtgärder bör ha införts senast i början av 2021.

128. För Horisont 2020 införde kommissionen en revisionsstrategi som baseras på en mer riskdriven metod jämfört med tidigare ramprogram. Vi fann att den nya strategin har minskat stödmottagarnas revisionsbörda. Vi konstaterade dock även att kvaliteten på de efterhandsrevisioner som görs av externa revisionsföretag kan förbättras. Processen för efterhandsrevisioner anses fortfarande vara för lång (se **punkterna 106–112**).

Rekommendation 7 – förbättra kvaliteten på efterhandsrevision som lagts ut på entreprenad

Kommissionen bör

- i) förbättra sina mekanismer för att bedöma kvaliteten på efterhandsrevision som lagts ut på entreprenad,
- ii) se till att det tar kortare tid att utföra dessa revisioner.

Dessa åtgärder bör ha införts senast i början av 2021.

De små och medelstora företagens deltagande

129. De små och medelstora företagens deltagande har ökat i Horisont 2020 jämfört med sjunde ramprogrammet. Vi fann dock att några små och medelstora företag har stött på problem både under ansökningsprocessen och vid genomförandet av sina forsknings- och innovationsprojekt. Det är vanligt att externa konsulter anlitas för att utarbeta förslag, särskilt när det gäller instrumentet för små och medelstora företag, och i mindre utsträckning för förvaltning och rapportering av projekt. Jämfört med sjunde ramprogrammet har det dessutom blivit ännu vanligare i Horisont 2020. Ett av de främsta skälen till att man söker externt stöd är att programmet är komplext. Den långa vägledningen skapade en ytterligare börda för små och medelstora företag (se **punkterna 113–115**).

Rekommendation 8 – ytterligare förenkla verktygen och vägledningen för små och medelstora företag

Kommissionen bör ytterligare förenkla sina verktyg och sin vägledning så att de utgör en minimal börda för små och medelstora företag, särskilt för nystartade företag som saknar både resurser och personal för att hantera komplexiteten. Kommissionen bör särskilt överväga att utfärda en förkortad version av den kommenterade modellen för bidragsavtal för små och medelstora företag och nykomlingar.

Dessa åtgärder bör ha införts senast i början av 2021.

Denna rapport antogs av revisionsrättens avdelning IV, med ledamoten Neven Mates som ordförande, vid dess sammanträde i Luxemburg den 2 oktober 2018.

För revisionsrätten

Klaus-Heiner Lehne
ordförande

Stödmottagarnas åsikter om riskerna med att använda förenklade kostnadsalternativ

- Enhetsbelopp och priser kan vara lämpligare för mindre projekt med högre teknisk mognadsgrad och tydligt definierade resultat, medan de är mindre lämpliga för större och mer grundläggande forskningsprojekt, som i sig är mer riskfyllda.
- Bedömningen av projektresultaten kommer att vara en avgörande faktor, och kommissionen kommer att behöva förlita sig på bedömare som har god kännedom om respektive sektor (vilka ofta är svåra att hitta).
- Att koppla betalningar till uppnåendet av vetenskapliga resultat kan leda till att stödmottagarna inte får medel för forskningsarbete som faktiskt har utförts.
- Om inte enhetsbeloppen indexeras till de nationella arbetskostnaderna kan projektsamordnarna frestas att välja projektpartner utifrån arbetskostnadsrelaterade överväganden i stället för vetenskaplig spetskompetens. Detta kan skapa geografiska obalanser till förmån för länder med lägre arbetskostnader.
- Förvaltningen av projekt och konsortier kommer att bli mer komplex. Det kan uppstå spänningar inom projektkonsortier (särskilt i stora projekt med flera stödmottagare) på grund av det ökade ekonomiska inbördes beroendet mellan projektpartner (om en partner inte presterar tillräckligt kan det t.ex. leda till att hela konsortiet nekas finansiering). Om detta problem inte hanteras på lämpligt sätt kan väletablerade konsortier bli mer negativt inställda till att involvera nya och eventuellt otillförlitliga partner, i synnerhet små och medelstora företag.
- Priser kan främja vissa aktörer. Mindre aktörer kommer inte att ha resurser för att genomföra forskningsprojekt utan förhandsfinansiering eller rimlig visshet om att de kommer att finansieras i efterhand. Offentliga organ, såsom många universitet och forskningscentrum, kan inte ta risken att inte vinna ett pris (efter att ha genomfört forskningsprojektet i fråga) och kan inte inleda forskningsprojekt utan ekonomiskt stöd.

KOMMISSIONENS SVAR PÅ EUROPEISKA REVISIONSRÄTTENS SÄRSKILDA RAPPORT

”DE FLESTA AV FÖRENKLINGSÅTGÄRDerna SOM INFÖRTS I HORISONT 2020 HAR GJORT LIVET LÄTTARE FÖR STÖDMOTTAGARNA, MEN DET FINNS FORTFARANDE MÖJLIGHETER TILL FÖRBÄTTRINGAR”

SAMMANFATTNING

VIII. Det finns hittills mer än 30 stödsystem relaterade till spetskompetensstämpeln i 15 länder. Kommissionen godtar dock att systemet behöver utvecklas ytterligare. En ingående förklaring ges i kommissionens svar i punkt 91.

X. Den gemensamma revisionstjänsten har intensifierat sina ansträngningar för att se till att revisioner alltid genomförs på ett effektivt sätt. Externa revisionsföretag övervakas och kontrolleras nogga via möten, utbildning, dagliga instruktioner och vägledning.

XI. Kommissionen godtar alla rekommendationerna.

IAKTTAGELSER

Kommissionens gemensamma svar på punkterna 35 och 36:

Uppdragstagaren svarar inom tre arbetsdagar och rapporterna för 2016/2017 innehåller uppgifter om svarstid per stödtjänst (i genomsnitt 7,5 dagar).

Den decentraliserade strukturen gör att den specifika frågan kan besvaras direkt på den nivå som är mest lämpad. De 36 tematiska stödtjänsterna inhämtar information från personal med lämplig sakkunskap inom ett särskilt område, beroende på stödordningens särskilda tekniska karaktär och beskaffenhet. Denna struktur ger enhetlighet och konsekvens.

I de fåtal fall då deltagare har fått felaktiga uppgifter korrigeras dessa svar internt vid genomförandeorganet för forskning, av tjänsten för upplysningar på forskningsområdet, och skickas via e-post till deltagarna.

66. Enligt budgetförordningen¹ får kaskadbidrag inte överskrida 60 000 euro per tredje part utom om det är nödvändigt för att uppnå målen för åtgärden. Kommissionen betonar att de siffror som anges i texten avser ett visst område inom arbetsprogrammet (IKT).

Kommissionens gemensamma svar på punkterna 92 till 96:

Spetskvalitetsstämpeln var ett första konkret försök att skapa verkliga synergieffekter med de europeiska struktur- och investeringsfonderna. Stämpeln har haft en viss framgång, med 35 relaterade system i 15 medlemsstater. Kommissionen håller dock med om att den endast har slagit igenom i begränsad omfattning.

Kommissionen har vidtagit ett antal åtgärder i Horisont 2020 för att den ska kunna få bättre genomslagskraft:

– 2016 – Utvidgning till att även omfatta Marie Skłodowska-Curie-åtgärder.

¹ Förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 av den 25 oktober 2012 om finansiella regler för unionens allmänna budget (EUT L 298, 26.10.2012, s. 1).

- I början av januari 2017 – Antagande av en förklarande anmärkning om tillämpningen av reglerna för statligt stöd vad gäller spetskvalitetsstämpeln.
- Inrättande av en gemensam praxis inom mer än 200 finansieringsorgan.
- Publicering av riktlinjer.

De begränsningar som revisionsrätten har konstaterat är dock mycket riktigt ett problem, särskilt möjligheten för nationella program och ESI-fondernas program att själva välja om de vill erkänna stämpeln eller inte.

Förslagen till nästa programomgång innehåller bestämmelser som kommer att göra det lättare att uppnå ytterligare synergier mellan EU:s ramprogram för forskning, programmen inom de europeiska struktur- och investeringsfonderna och andra EU-program, och nationella och regionala program. Erfarenheterna från systemet med spetskvalitetsstämpeln har varit till stor hjälp för att utforma dessa nya bestämmelser.

109. Den gemensamma revisionstjänsten har upprättat en kvalitetskontrollfunktion som granskar samtliga revisionsrapporter, både utkast och slutversion, och säkerställer konsekvens med gällande regler och med tidigare revisionsrapporter rörande samma frågor.

111. Den gemensamma revisionstjänsten har lagt stor vikt vid att säkerställa att revisioner genomförs konsekvent och håller hög kvalitet. Externa revisionsföretag övervakas och kontrolleras noga via möten, utbildning, dagliga instruktioner och vägledning.

Kommissionens gemensamma svar på punkterna 113 och 114:

Kommissionen konstaterar att andelen deltagande små och medelstora företag har ökat kraftigt, vilket visar att Horisont 2020 har haft framgång med att locka till sig och stödja dessa företag.

Inom det sjunde ramprogrammet för forskning uppgick deltagandet av små och medelstora företag till 17 % av de relevanta utgifterna, med bidrag från EU på 4,9 miljarder euro under de sju åren. Inom Horisont 2020 var små och medelstora företags deltagande i juli 2018 24 % av de relevanta utgifterna, vilket ligger betydligt över målet på 20 %, med ett EU-bidrag på 5,6 miljarder euro på bara fyra år.

SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER

118. På deltagarportalen kan man anmäla inkonsekvenser genom ett webbformulär som tillhandahålls av tjänsten för upplysningar på forskningsområdet.

Den decentraliserade strukturen gör att den specifika frågan kan besvaras direkt på den nivå som är mest lämpad. De 36 tematiska stödtjänsterna inhämtar information från personal med lämplig sakkunskap inom ett särskilt område. Denna struktur ger enhetlighet och konsekvens.

Det finns också en kvalitetskontroll som sköts internt vid genomförandeorganet för forskning, av tjänsten för upplysningar på forskningsområdet.

Rekommendation 1 – bättre kommunikation med bidragssökande och stödmottagare

Kommissionen godtar denna rekommendation.

Rekommendation 2 – påskyndad testning av enhetsbelopp

Kommissionen godtar denna rekommendation.

123. Inom det sjunde ramprogrammet för forskning var det genomsnittliga antalet ändringar per bidrag 0,99. Den preliminära siffran för Horisont 2020 är 0,60. Det finns således inga belegg för att förfarandet utan förhandling har ökat sannolikheten för ändringar av ett bidragsavtal efter undertecknandet.

Rekommendation 3 – identifiering av möjligheterna för utökad användning av bedömning av förslag i två steg

Kommissionen godtar denna rekommendation.

Rekommendation 4 – omprövade ersättningsvillkor för expertutvärderare

Kommissionen godtar denna rekommendation.

126. I dag finns 35 system relaterade till kvalitetsstämpeln i 15 länder. Kommissionen håller med om att det finns ytterligare potential. Nya bestämmelser har tagits fram för nästa programomgång. Medlemsstaterna kommer dock fortfarande inte att vara skyldiga att erkänna spetskompetensstämpeln – de väljer själva.

Rekommendation 5 – ökat erkännande av spetskompetensstämpeln

Kommissionen godtar denna rekommendation.

Rekommendation 6 – stabilitet i regler och riktlinjer för deltagare

Kommissionen godtar denna rekommendation.

128. Se kommissionens svar på punkterna 109 och 112.

Rekommendation 7 – förbättrad kvalitet på efterhandsrevisioner som utförs externt

Kommissionen godtar denna rekommendation.

Rekommendation 8 – ytterligare förenkling av verktyg och vägledning för små och medelstora företag

Kommissionen godtar denna rekommendation.

Händelse	Datum
Revisionsplanen antas / Revisionen inleds	12.12.2017
Den preliminära rapporten skickas till kommissionen (eller till ett annat revisionsobjekt)	19.7.2018
Den slutliga rapporten antas efter det kontradiktoriska förfarandet	2.10.2018
Svaren från kommissionen (eller från ett annat revisionsobjekt) har tagits emot på alla språk	31.10.2018

PDF ISBN 978-92-847-0776-8

doi:10.2865/59753

QJ-AB-18-020-SV-N

HTML ISBN 978-92-847-0778-2

doi:10.2865/294886

QJ-AB-18-020-SV-Q

Förenkling av EU:s finansiering av forskning och innovation har stått på dagordningen i många år, med krav från näringslivet, den akademiska världen och forskare i Europa på förenklade administrativa regler, bättre kommunikation med kommissionen, rättssäkerhet och konsekvens. Med Horisont 2020 införde kommissionen ändringar för att förenkla reglerna på området. Vid revisionen undersökte vi om ändringarna har varit ändamålsenliga för att minska stödmottagarnas administrativa bördor. Vår slutsats var att de flesta förenklingsåtgärderna har varit ändamålsenliga, även om alla inte gav önskat resultat och det fortfarande finns möjligheter till förbättringar. Stödmottagarna behöver mer användarvänliga vägledningar och verktyg, och kommissionen måste testa nya finansieringsordningar mer för att se om de är lämpliga och användbara. Stabila regler är också viktigt, för även om stödmottagare kan anpassa sig till komplexitet kan frekventa ändringar av vägledningen ge upphov till förvirring och osäkerhet.

EUROPEISKA
REVISIONSRÄTTEN

Publikationsbyrå

EUROPEISKA REVISIONSRÄTTEN
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxemburg
LUXEMBURG

Tfn +352 4398-1

Frågor: eca.europa.eu/sv/Pages/ContactForm.aspx
Webbplats: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors

©Europeiska unionen, 2018

För all användning eller återgivning av foton eller annat material som Europeiska unionen inte har upphovsrätten till måste tillstånd inhämtas direkt från upphovsrättsinnehavaren.